

LA VIDA CISTERCENCA ACTUAL

DECLARACIÓ DEL CAPÍTOL GENERAL DE L'ORDE CISTERCENC, DE L'ANY 2000

TAULA DE MATÈRIES

INTRODUCCIÓ

1. FINALITAT D'AQUESTA DECLARACIÓ

2. LES FONTS DE LA NOSTRA VIDA

- a) La paraula de Déu i el magisteri de l'Església
- b) La tradició monàstica
- c) La Regla de sant Benet
- d) Les tradicions cistercenques
- e) La participació en el progrés de la vida actual de l'Església i de la societat
- f) L'acció i inspiració de l'Esperit Sant

3. CRITERIS A SEGUIR

- a) El sentit de la realitat
- b) La unitat de vida
- c) La diversitat que té un sol cor
- d) La continuïtat viva de la tradició cistercenca

PRIMERA PART

EL NOSTRE ORDE EN LA SEVA EXISTÈNCIA CONCRETA

1. L'ORDE CISTERCENC D'AVUI COM A REALITAT SOCIAL

2. L'ORDE CISTERCENC COM A REALITAT HISTÒRICA

- a) Dels inicis del monaquisme fins a la Regla de sant Benet
- b) Del monaquisme benedictí fins als inicis cistercencs
- c) Els orígens cistercencs
- d) Evolució de l'Orde fins al segle XIX
- e) Història de l'Orde al segle XX

3. L'ORDE CISTERCENC COM A PART VIVA DE L'ESGLÉSTA I DEL MÓN D'AVUI

- a) La renovació teològica
- b) La recta valoració de la dignitat de la persona
- c) El sentit comunitari
- d) La nova valoració de les coses creades, del treball i del progrés humà
- e) L'ecumenisme i l'activitat missionera
- f) El desig d'autenticitat, i el cultiu de la simplicitat i de la sinceritat

SEGONA PART

ELS VALORS FONAMENTALS DE LA VIDA CISTERCENCA ACTUAL

A. FINALITAT I NOTES ESSENCIALS DE LA VIDA CISTERCENCA ACTUAL

1. LA VOCACIÓ DE CERCAR DÉU SEGUINT EL CRIST EN L'ESCOLA DE LA CARITAT

2. LA RESPOSTA A LA VOCACIÓ, DONADA EN LA PROFESSIÓ

3. EL SERVEI A L'ESGLÉSIA

B. MITJANS COMUNS NECESSARIS PER A ACONSEGUIR EL FI DE LA NOSTRA VIDA CISTERCENCA EN L'ACTUALITAT

1. LA VIDA ESPECIALMENT CONSAGRADA A DÉU I A L'ESGLÉSIA, PER L'OBSERVANÇA DELS CONSELLS EVANGÈLICS

- a) La castedat
- b) La pobresa
- c) L'obediència

2. LA VIDA D'ESTABILITAT EN UNA COMUNITAT FRATERNA, SEGONS LA TRADICIÓ CISTERCENCA

3. LA VIDA DE PREGÀRIA

4. EL SEGUIMENT HUMIL DE CRIST, PORTANT LA CREU

5. LES NOSTRES ACTIVITATS

- a) L'educació del jovent
- b) El ministeri pastoral
- c) El treball manual
- d) La labor científica i cultural
- e) L'hospitalitat
- f) La recreació

TERCERA PART

L'ORGANITZACIÓ DE LA VIDA DE L'ORDE I DE LES SEVES COMUNITATS

A. ASPECTES FONAMENTALS DE L'ESTRUCTURA JURÍDICA

1. LA COMUNITAT MONÀSTICA. UNA SOCIETAT DE VOLUNTARIS

2. LA VIDA DELS MONESTIRS DEMANA SER REGULADA PER MITJÀ DE LLEIS I MANAMENTS DELS SUPERIORS

3. PRINCIPIS CRISTIANS DE LEGISLACIÓ I DE GOVERN APLICATS A LA NOSTRA VIDA

- a) El principi de la dignitat de la persona humana
- b) El principi de solidaritat
- c) El principi de subsidiarietat
- d) El principi de pluralisme legítim, dins la necessària unitat

4. QÜESTIONS ACTUALS DE LEGISLACIÓ MONÀSTICA. LA LLEI ÉS PER A LA VIDA

- a) Les lleis no s'han de multiplicar en excés
- b) Cal adequar contínuament les lleis a les condicions de la vida
- c) Continuitat de la llei: s'ha de tenir en compte la tradició
- d) La llei ha de proposar una norma d'obrar que sigui prudent i possible

5. LA PARTICIPACIÓ DE LES COMUNITATS
EN LA PROPOSICIÓ DE LLEIS

6. L'EXERCICI DE L'AUTORITAT PERSONAL

B. EL GOVERN DELS MONESTIRS

1. L'ABAT DEL MONESTIR I ELS SEUS COL·LABORADORS

- a) L'abat és pastor d'ànimes, mitjancer de la paraula de Déu i mestre espiritual
- b) L'abat és l'eix central de la unitat
- c) Els col·laboradors de l'abat

2. EL CAPÍTOL CONVENTUAL I EL CONSELL DE L'ABAT

C. LES CONGREGACIONS CISTERCENQUES

1. ORIGEN, RAÓ I FINALITAT DE LES CONGREGACIONS
CISTERCENQUES

- a) Origen de les Congregacions
- b) El principi de subsidiarietat i de pluralisme legítim en la Congregació
- c) Raó i finalitat de les Congregacions

2. EL CAPÍTOL DE LA CONGREGACIÓ

3. L'ABAT PRESIDENT DE LA CONGREGACIÓ

4. LA VISITA REGULAR

5. IMPORTÀNCIA DE LES CONGREGACIONS EN L'ESTRUCTURA DE L'ORDE

D. EL GOVERN DE L'ORDE

1. L'ORDE, UNIÓ DE CONGREGACIONS. UNITAT I DIVERSITAT

2. EL CAPÍTOL GENERAL I EL SÍNODE DE L'ORDE

3. L'ABAT GENERAL

E. LA COL·LABORACIÓ AMB ELS ALTRES ORDES MONÀSTICS
I AMB LA JERARQUIA

CONCLUSIÓ

LA NECESSITAT DE RENOVACIÓ CONTÍNUA

INTRODUCCIÓ

1. FINALITAT D'AQUESTA DECLARACIÓ

1. Nosaltres, els membres del Capítol general, congregats amb vista a l'apropiada renovació del nostre Orde, hem decidit, després de madura deliberació i havent bescanviat opinions, d'explicar en primer lloc els elements principals de la nostra vocació i de la nostra vida, per així posar els fonaments, podríem dir, de tot el treball de renovació.

En aquesta Declaració, doncs, volem exposar sincerament i honradament què pensem de l'apropiada renovació, quins fins perseguim, i per quin camí ens proposem assolir-los.

2. Amb la nostra Declaració no volem impedir de cap manera ulteriors reflexions o noves solucions, ja que també les futures generacions cistercenques tindran el dret i el deure de buscar formes més aptes i millors de vida monàstica, tal com van fer els fundadors de Cister al segle XII, i ho han fet les generacions posteriors. Som, doncs, veritables seguidors dels Pares fundadors del «Monestir Nou», si no deixem de cercar camins i maneres que ens permetin de viure la nostra vocació cada vegada més plenament, segons la voluntat de Déu.

2. LES FONTS DE LA NOSTRA VIDA

3. Per a poder exposar els elements fonamentals de la vida cistercenca dels nostres dies, primer de tot cal que vegem de quines fonts podem extreure les idees mestres i l'impuls necessari per a ordenar la nostra vida monàstica, i com les hem d'aplicar en cada cas.

a) La paraula de Déu i el magisteri de l'Església

4. La paraula de Déu, i especialment la vida i la doctrina de Crist, tal com la proposa l'Evangelí, l'exposa el magisteri sempre viu de l'Església i es reflecteix en la consciència i l'experiència eclesials, és la primera font, la llei suprema i la norma a la qual hem d'ajustar la nostra vida. Entre els documents del magisteri de l'Església, avui mereixen un lloc especial per a nosaltres les constitucions i els decrets del Concili Vaticà II, sobretot el decret *Perfectæ Caritatis*, i altres documents posteriors del magisteri de l'Església que tracten de la vida monàstica i consagrada, els quals ens urgeixen a fer la convenient renovació de la nostra vida.

b) La tradició monàstica

5. Els principis de la vida cistercenca actual es basen en la tradició monàstica. Certament volem tenir present tota la tradició del monaquisme cristià, tant la d'abans de sant Benet com la que el segueix, i tant la dels inicis de Cister com la vida monàstica cistercenca dels segles posteriors. En el treball de renovació hem de fer el possible perquè la nostra vida cistercenca actual sigui una continuació fecunda i orgànica dels valors de la tradició monàstica. No ignorem de cap manera l'índole històrica d'aquesta tradició, que ha de ser interpretada i jutjada segons els criteris de la ciència històrica. Les investigacions més recents, tant en història com en teologia del monaquisme, demostren clarament la multiplicitat i

varietat d'intents i de formes del monaquisme antic, i demanen que sapiguem distingir allò que són elements permanentment vàlids del que són elements transitoris. Així doncs, cal que per l'estudi diligent coneguem les tradicions i els documents de tota la història monàstica, i que ens en servim amb prudent fidelitat i llibertat, a l'hora d'establir els principis i les tasques de la nostra vida.

c) La Regla de sant Benet

6. Entre els documents de la vida monàstica ocupa i ocuparà sempre un lloc eminent la Regla de sant Benet, testimoni eximi de les idees i de les experiències del monaquisme antic. Els monjos benedictins i cistercencs investigaven a fons la Regla meditant-la assíduament, la interpretaven, i l'adaptaven una vegada i una altra als propòsits i a les necessitats del seu temps. Per consegüent les idees principals de la Regla penetraren tota la història d'Occident, i encara avui constitueixen la part més important de l'herència monàstica. Per a nosaltres, no sols continuen representant una font d'inspiració permanent per a ordenar rectament la nostra vida, sinó que, tant si es tracta de la línia fonamental de vida espiritual com de les formes constitutives de la vida cenobítica, la Regla de sant Benet conserva plena autoritat en els seus elements essencials i permanents.

7. Però la Regla és també un document històric, estretament unit a les condicions del seu temps. A més, la seva aplicació i interpretació durant segles anava lligada a les condicions i a la mentalitat de cada època; per tant, pràcticament mai no es va observar al peu de la lletra (*ad litteram*), sinó segons diverses interpretacions i adaptacions. En els nostres temps, certament, com que les condicions de la vida humana han canviat molt més profundament que en qualsevol època anterior, la Regla, que va ser escrita al segle VI, encara menys pot ordenar tots els aspectes particulars de la nostra vida. Una semblant fidelitat material a la Regla, ni respondria a la intenció de sant Benet ni a la llibertat amb què els monjos dels segles passats se'n serviren.

De manera més immediata la Regla s'encarna en la tradició i en la vida actual de cada monestir que, sota la llum de l'Esperit Sant i el guiatge autèntic de l'abat, conserva la Regla com a inspiració sempre actual i viva. Per tant, també en aquest aspecte hem de dedicar-nos amb afany a viure la Regla, de tal manera que, abandonant-ne aquells elements excessivament contingents o que ja han caigut en desús, sempre sigui la nostra autèntica mestra de vida.

En aquest sentit, doncs, la Regla serà aquella font i norma de vida de què ens servim amb reverència filial i llibertat cristiana per a promoure la renovació de la nostra vida, i no pas una col·lecció de prescripcions materials que oprimeixi i ens impedeixi de trobar les solucions que certament convenen als nostres problemes.

d) Les tradicions cistercenques

8. Hem d'estimar moltíssim tot allò que pertany a la tradició cistercenca, és a dir, els documents dels orígens dels monjos de Cister, els escrits dels mestres i les mestres eminents de vida espiritual de l'Orde, la vida dels nostres sants, i la història i experiència de nou segles. Hem de conèixer, discernir i tenir ben en compte totes aquestes coses en el nostre treball de renovació, amb aquell esperit de fidelitat i de llibertat del qual més amunt parlàvem.

En efecte, no hem de prendre mai la tradició com una cosa passada, sinó com una realitat viva i actual, que tendeix dinàmicament vers el futur i demana una

nova manera d'actuar, que estigui d'acord amb les noves condicions. Per això, cal que descobrim aquella força interna de la tradició que només es pot aconseguir amb l'estudi i estant en comunió viva amb ella.

Així doncs, no hem de restringir la tradició cistercenca als inicis estrictes, tot i que la inspiració primigènica té certament un valor extraordinari, sinó que també hem de tenir en compte l'evolució posterior, que amb l'aportació de nous elements va modelar i determinar no pas poc el curs de la nostra vida, tot creant al mateix temps sanes tradicions.

e) La participació en el progrés de la vida actual de l'Església i de la societat

9. Cal que coneguem a fons les necessitats i els desigs de l'Església per a pouar-ne l'impuls que afaïçoni la nostra vida, de manera que siguem amatents a servir la comunitat cristiana, tal com ja van fer els nostres antecessors de Cister. L'Orde Cistercenc, com a porció viva i útil de l'Església vivent, té l'anhel i el deure de comprendre amb promptitud els propòsits i projectes d'aquesta, i de contribuir-hi segons les seves forces i possibilitats.

Així com l'Església sent com a propis els goigs i les esperances, les tristeses i les angoixes del món d'avui i, unida estretament al gènere humà, es desvia per ajudar-lo, també nosaltres hem de percebre amb obertura d'esperit les necessitats i els afanys de la societat humana i posar-nos efectivament al seu servei, d'acord amb les pròpies possibilitats i respectant l'índole fonamental de cada Congregació o monestir.

Així doncs, cal que en l'obra de la nostra renovació també tinguem present això, a fi que les estructures i tasques de la nostra vida responguin a les característiques i necessitats de la societat d'avui. Hem de procurar conèixer les opinions, la mentalitat i el tarannà dels nostres contemporanis entre els quals vivim; i, de tot allò que en ells trobem de bo i de just, de tots aquests elements valuosos, convé que nosaltres mateixos ens en aprofitem.

f) L'acció i inspiració de l'Esperit Sant

10. Amb tot, la font més important i fecunda de la nostra vida és l'acció i inspiració de l'Esperit Sant en nosaltres. Creiem fermament que l'Esperit de Déu actua també en nosaltres, i que inflama els nostres cors perquè coneguem millor la voluntat de Déu i la seguim amb promptitud. No hi ha res que ens sigui tan necessari com examinar amb cor sincer la nostra vida i vocació a la llum de l'Esperit Sant, i respondre sense retard als seus impulsos. La seva acció, encara que misteriosa, sens dubte es manifesta al màxim en la unió fraterna dels germans que busquen amb sinceritat la voluntat de Déu, cercant formes aptes i dignes del servei diví. El diàleg honest i obert, la sincera deliberació en comú, i la responsable cooperació de tots els membres, aquests són, sobretot, els mitjans pels quals se'ns manifesten les mocions i els impulsos de l'Esperit.

3. CRITERIS A SEGUIR

a) El sentit de la realitat

11. No és el nostre propòsit exposar ideals teòrics i allunyats de l'experiència de la vida, per conservar o restaurar formes antiquades, sinó més aviat examinar la nostra vida actual en la seva realitat, perfeccionar-la i assenyalar els principis per a la seva renovació. Volem parlar de la vida monàstica del segle XXI, aquella vida genuïna i autèntica que correspon a la vocació concreta que Déu ens ha donat. En efecte, Déu ens crida ara i aquí, i vol que siguem sants; és en aquesta època, en els temps presents, amb les possibilitats de l'home d'avui, que vol que seguim el Crist i servim caritativament els homes.

Convé que la nostra actuació sempre parteixi de la vida autèntica i real. Per això, en aquesta Declaració no volem perdre mai de vista les obres, les possibilitats, les exigències i les tasques, tant de cada un dels monjos com de les nostres comunitats, així com també la vida de l'Església i del món d'avui.

Aquest sentit de la realitat, però, no vol significar de cap manera l'acceptació o aprovació de les imperfeccions i defectes de la situació actual, com si, ja satisfets amb la realitat vulgar i corrent, no volguéssim tendir sempre al que és millor. Això, amb raó ho rebutgem com a contrari a la mateixa essència de la vida religiosa, és a dir, a l'interès per una vida de caritat perfecta. Però, per altra banda, sabem prou bé que els ideals i objectius, per més sublims que siguin, no tenen cap valor si les persones a les quals es proposen no poden acceptar-los lliurement i espontàniament ni dur-los de fet a terme.

b) La unitat de vida

12. La renovació de la nostra vida religiosa cal que abraci el conjunt de la vida, i per això hem de considerar tots els elements que la constitueixen, concedint a cada una de les parts la seva pròpia importància. Seria completament fals exalçar de tal manera alguns aspectes de la nostra vida com si tan sols en ells es trobés l'essència de la vida cistercenca, i negligir-ne d'altres com si fossin mers afegitons o, més ben dit, obstacles per a viure realment la vida monàstica. Perquè nosaltres som i hem de ser cistercencs en qualsevol moment de la vida; no solament quan ens reunim per a la pregària o practiquem les observances comunitàries, sinó també en l'estudi, en el treball, en el ministeri sacerdotal, en l'oració privada, quan servim els homes en les seves necessitats, i en tot el que fem.

Per tant, busquem aquella visió integral que pot unir harmònicament tots els aspectes de la vida en un sol i únic servei del Senyor. Si bé alguns elements de la vida cistercenca d'avui no afecten tots els membres de l'Orde (com el sacerdoci) o no es refereixen a tots els monestirs (com l'educació del jovent o la cura pastoral), no obstant això s'han de considerar amb atenció i cal reconèixer sincerament la seva importància i el seu pes. Els elements de la vida monàstica que amb prou feines o ni tan sols trobem a la Regla o en els inicis cistercencs, no per això els hem de mirar com a secundaris o sospitosos. Perquè la vida monàstica, com tot ésser viu, en el decurs del temps creix, es desenvolupa, assimila moltes coses noves i n'abandona no poques de velles.

c) La diversitat que té un sol cor

13. Les estructures institucionals en les quals avui la realitat de la vida cistercenca es manifesta concretament, són les diverses comunitats vives. És cosa sabuda que les nostres comunitats, en el decurs del temps, en diferents països van acceptar diverses formes de vida i variades tasques de servei. Aquesta diversitat, en si mateixa, no l'hem de deplorar com si es tractés d'una degeneració dolenta, sinó que més aviat ha de ser reconeguda, no solament com un fet indiscutible, sinó fins i tot com un signe de vitalitat i una invitació de Déu a l'acció. Perquè els diversos valors i tasques de cada una de les Congregacions i de cada monestir, quan per damunt de tot preval la confiança mútua, podran servir, gràcies a la cooperació de les comunitats, per al bé i el progrés de tot l'Orde. Val molt més, en efecte, la concòrdia en la diversitat, que no pas la uniformitat forçada i discordant. Per això el Capítol general reconeix i promou l'autonomia legítima de cada Congregació i monestir per a establir les seves formes de vida, i procurarà ajudar-los en aquesta comesa. Així, en el treball de renovació és molt important que, primer de tot, cadascuna de les comunitats reconegui i revisi els seus fins i valors, i determini convenientment les seves formes de vida. Ja que la responsabilitat d'aquest treball correspon, en primer lloc, a cada comunitat. El Capítol general tan sols pretén ajudar-les, quan promou i coordina el treball de renovació; però la part que pertoca als monestirs i a les Congregacions, no la pot suprimir ni la pot assumir ell.

d) La continuïtat viva de la tradició cistercenca

14. Tenint present tot això, desitgem renovar el patrimoni de la vida cistercenca de tal manera que sigui la continuació natural i com el desplegament orgànic de la secular tradició monàstica i cistercenca. Certament que volem conèixer (i sens dubte més acuradament que mai) les tradicions monàstiques i cistercenques, procurant extreure'n el màxim per a la nostra utilitat i inspiració. No volem, però, que elles ens lliguin o ens engavanyin a l'hora de resoldre els problemes d'avui, dels quals, a causa del canvi profund que hi ha hagut en les condicions de vida, els antics no en sabien res, o gairebé. No podem renunciar a la responsabilitat pròpia, en parlar de la nostra vida religiosa, ni hem de témer d'adoptar nous camins i solucions. La història ha de ser per a nosaltres mestra de vida, i no pas mestressa dominadora; que ens adverteixi i inspi, això sí, però que mai no ens posi traves.

PRIMERA PART

EL NOSTRE ORDE EN LA SEVA EXISTÈNCIA CONCRETA

1. L'ORDE CISTERCENC D'AVUI COM A REALITAT SOCIAL

15. El nostre Orde és, primer de tot, una realitat social. Consta, en efecte, de moltes Congregacions, monestirs i, finalment, de molts individus, units entre ells per múltiples relacions. Cada un de nosaltres s'ha de formar una idea clara d'aquesta realitat concreta, no solament pel que fa a l'estadística del nombre de monjos, sinó, sobretot, estant informat sobre la vocació, les tasques i les aspiracions dels germans, i sobre les circumstàncies concretes en les quals aquests viuen la seva vocació.

Avui dia hi ha monestirs cistercencs a Europa, a l'Àsia, a l'Àfrica, i a les dues Amèriques, enmig de condicions econòmiques i culturals molt diferents. Alguns d'ells estan en terres de missió, però la majoria es troben en aquelles parts del món que fins als nostres temps estaven impregnades de tradició cristiana, i encara ho estan força. Alguns dels nostres monestirs pertanyen a una de les Esglésies anomenades orientals (els monjos etiops i abissinis), però els altres també difereixen molt entre ells per raó de la llengua, la mentalitat i l'educació pròpia de cada país. En el nostre Orde la diversitat geogràfica, cultural, social i eclesiològica fa que tinguem una situació força complexa. En moltes qüestions gairebé cada comunitat té els seus propis problemes i anhels, deguts a les seves peculiars circumstàncies.

L'Orde Cistercenc manté relacions amicals amb les Associacions d'amics dels nostres monestirs actuals, amb les dels monestirs suprimits i amb les Comunitats cistercenques de la Confessió d'Augsburg.

16. Apareix també una gran varietat pel que fa al gènere de vida al qual els diferents monestirs se senten cridats. Alguns monestirs segueixen la vida contemplativa, mentre que en altres també es practiquen diverses obres d'apostolat, com la cura pastoral a les parròquies, l'educació del jovent a les escoles, diferents activitats del ministeri sacerdotal, la labor científica i cultural, i altres. La gran majoria de monjos, en els nostres monestirs d'homes, no solament han estat ordenats sacerdots, sinó que consideren l'exercici del sacerdoci ministerial com part integrant de la seva vocació. La proporció entre la pregària i el treball, la intensitat i mena de contactes amb l'exterior, la importància de l'activitat que s'exerceix fora del clos del monestir, la naturalesa i les formes de vida comunitària són enteses tan diferentment, que en primer lloc apareix la varietat, i la unitat més aviat es descobreix en les aspiracions i valors comuns de la vida monàstica, que no pas en l'organització uniforme de la manera de viure.

17. No obstant això, la diversitat que existeix en el nostre Orde, fins i tot en algunes qüestions fonamentals, no és tan gran que arribi a fer impossible o gairebé superflu qualsevol treball comú de renovació. Certament que en molts punts, com ja hem dit, cada monestir i cada Congregació, a la pràctica, caldrà que treguin les seves pròpies conclusions. Però, com que posseïm molts valors de la tradició comuna, i gairebé a tot arreu ens esforcem a solucionar els mateixos problemes, que són els que té la nostra Mare Església d'avui, i això en

un món com el nostre que es globalitza ràpidament, l'elaboració de solucions comunes en molts camps de la vida, no solament és útil i possible, sinó que es veu del tot necessària. Les necessitats comunes, doncs, demanen solucions comunes en els casos següents:

a) en les qüestions sobre els mitjans fonamentals de la vida religiosa, com són els vots que professem segons els consells evangèlics, la vida de comunitat, el treball i l'apostolat, la vida litúrgica i coses semblants;

b) en els valors fonamentals de la vida monàstica que corresponen a la tradició espiritual de l'Orde i a la vida espiritual de l'Església d'avui;

c) en els problemes generals d'estructura jurídica dels monestirs, de les Congregacions i de l'Orde; en les qüestions sobre els deures dels superiors i la participació responsable de tots els germans en els afers del monestir;

d) en les formes de cooperació i ajuda mútua entre les diferents comunitats, i no cal dir en les decisions i projectes comuns. Tot el que d'aquesta manera s'estableixi en general, requereix la seva aplicació ulterior a cada Congregació i a cada monestir.

2. L'ORDE CISTERCENC COM A REALITAT HISTÒRICA

18. El nostre Orde —com tot individu o qualsevol societat particular— és dipositari del seu passat, i arrossega l'herència i influència no solament de la seva història des dels inicis de Cister, sinó també de la història del monaquisme en general, les arrels del qual arriben fins als primers segles del cristianisme. Per això serà útil de recordar breument els períodes principals de la història del monaquisme i llur importància.

a) Dels inicis del monaquisme fins a la Regla de sant Benet

19. Des del començament existien formes primitives de vida monàstica (els confessors i les verges, de la vida dels quals hi ha qui en diu «monaquisme domèstic»). Al segle III, a més del model esmentat, apareixen en tota l'Església els anacoretas i els cenobites, i a partir del segle IV ja s'escriuen les regles destinades a ordenar les noves institucions monàstiques i a transmetre les experiències dels «pares espirituals». L'Evangeli, però, continuava essent la «Regla no reglada», al servei de la qual estaven totes les altres regles.

20. Entre aquestes regles sobresurt sens dubte la Regla de sant Benet, en la qual el sant Patriarca, a partir d'altres regles, va donar-nos el resum de la seva «mínima regla d'iniciació»; segons ella el monestir és l'«escola del servei diví», en la qual la comunitat, sota la paternitat de Crist, del qual l'abat fa les funcions al servei dels germans, i en l'equilibri harmònic de l'*Opus Dei*, la *lectio divina*, el treball i altres exercicis, conduïda per l'Evangeli corre pel camí dels manaments de Déu.

21. La Regla, que tracta de l'ordenament intern del monestir, té en certa manera un complement en la "Vida de sant Benet" descrita en els *Diàlegs* de sant Gregori, la qual, encara que no sigui estrictament històrica en tots els aspectes, ens fa saber, segons la tradició, com aquest Pare sant rebia aquells qui arribaven al monestir, a més de dir-nos com es comportava fora del monestir. Sant Gregori ens informa que sant Benet, «predicant contínuament, atreïa a la fe

la multitud que habitava en aquells indrets» i, també, que enviava sovint els seus germans al llogarret veí «per exhortar les ànimes».

b) Del monaquisme benedictí fins als inicis cistercencs

22. La Regla de sant Benet, ni era l'única ni va gaudir d'una acceptació universal fins al temps de sant Benet d'Aniana (època de la «regla mixta»). Llavors, però, a poc a poc s'anà introduint a quasi tots els monestirs de l'imperi carolingi. Des d'aquest moment es produí una certa uniformitat de vida en el monaquisme occidental, que ja podem anomenar «benedictí».

Després, els sínodes dels segles IX a XI procuraren distingir més clarament entre els monjos i els canonges regulars, encara que amb no gaire èxit, ja que el nombre de monjos que rebien els ordes sagrats, i que així passaven a formar part de l'estat clerical, augmentava cada vegada més, mentre que els canonges regulars organitzaven la seva vida copiant els costums monàstics. A més, el monaquisme dels segles X a XI, abandonant la simplicitat de vida, va augmentar sensiblement el paper i la importància de la litúrgia en el monestir, fins al punt que l'equilibri entre l'oració i el treball es va perdre del tot.

c) Els orígens cistercencs

23. Al segle XI, però, sorgiren nous moviments espirituals entre els monjos (com també entre els canonges regulars), amb la finalitat de retornar a la verdadera pobresa evangèlica, al treball manual, a la «puresa de la Regla» i a les fonts autèntiques del monaquisme antic.

Cister fou fundat amb aquesta finalitat. Els fundadors del «Monestir Nou» restituïren l'equilibri entre la vida litúrgica i el treball, si bé no retornaren a la literalitat de la Regla en tots els aspectes. Van conservar algunes celebracions litúrgiques desconegudes per sant Benet i introduïdes posteriorment (com, per exemple, la missa conventual diària), i així alteraren l'horari de la jornada. A més admeteren germans conversos, perquè deien que sense ells no podien «observar nit i dia els preceptes de la Regla». Per tant, com en molts aspectes, no interpretaven la Regla en el sentit històric que tenia al segle VI, sinó segons comentaris que se'n feren posteriorment.

Els monestirs fundats per Cister o per les seves filials foren abadies independents des de bon començament, unides entre elles pels principis de la *Carta de Caritat*, i els seus abats es reunien cada any a Cister en Capítol general, per tenir cura del bé espiritual dels monjos que els havien estat encomanats.

Des dels primers decennis del segle XII, els abats del nostre Orde promogueren fundacions de monestirs de monges i ajudaren aquestes fundacions a organitzar la vida d'elles. Les comunitats de monges, com també els monestirs de monjos, fins l'any 1184 estigueren sota la jurisdicció dels bisbes. Un cop obtinguda l'exempció, molts monestirs de monges van ser incorporats a l'Orde.

Al començament, les abadesses fundadores feien la visita regular a les abadies filles, i les filiacions tenien també els seus capítols; però, a causa de la llei de la clausura, que a l'Edat Mitjana es va anar fent més estricta per a les monges, la visita va passar al Pare Immediat i els capítols d'abadesses es van deixar de celebrar.

d) Evolució de l'Orde fins al segle XIX

24. L'Orde va créixer amb la fundació rapidíssima de centenars d'abadies i amb la incorporació de diverses Congregacions (la Congregació de Savigny i la d'Obazina ja en temps de sant Bernat), i aleshores la «semblança de costums» que hi havia al principi s'anà diversificant de mica en mica, de manera imperceptible. La transformació de la vida social, intel·lectual i política també tingué la seva influència en l'evolució de l'Orde. Per això el Capítol general sempre procurava adaptar la legislació de l'Orde a les noves exigències, i al segle XII no va tenir por de revisar en diverses ocasions, i no pas lleugerament, fins i tot la *Carta de Caritat*.

25. Més endavant, el fet de ser tants els abats amb dret d'assistir al Capítol general, va portar com a conseqüència la creació del Definitori, que rebé la seva forma constitucional, conservada fins a la Revolució Francesa, l'any 1265. Per aquesta raó, però també a causa de les guerres i d'altres dificultats, els abats començaren a assistir amb menys freqüència al Capítol general. Al mateix temps la vida cistercenca en diversos països, especialment a l'Europa central i oriental, i també a Portugal, va agafar caires nous.

En el transcurs del temps, a aquestes raons se n'hi van afegir d'altres, tant polítiques com eclesiàstiques, per exemple la institució de la comanda, que demanaven noves solucions en cada país. Així nasqueren diverses Congregacions dins l'Orde: per decret del Romà Pontífex, la de Castella l'any 1425, la Congregació de Sant Bernat a Itàlia l'any 1497, i la de Portugal l'any 1567; i, al segle XVII, amb el consentiment del Capítol general, les Congregacions de Calàbria i Lucània, la Romana, la d'Aragó i la de Germània Superior.

26. Durant aquests segles anava augmentant dins l'Orde la tendència cap al sacerdocí, i molts monestirs assumiren diverses tasques de ministeri pastoral. Després del Concili Tridentí, en molts llocs de l'Orde la cura pastoral a les parròquies va esdevenir el treball més important, i es convertí en l'activitat principal de molts monjos sacerdots.

27. La instrucció del jovent a les escoles té arrels profundes i sòlides en la tradició monàstica antiga; i encara que els primers cistercencs, per raó de les circumstàncies d'aquell temps, havien renunciat a la tasca escolar, després aquesta va guanyar terreny de diferents formes entre els nostres monjos. L'ensenyament a les escoles públiques va ser assumit per molts monestirs, especialment des del segle XVIII, quan apareix el sistema modern d'educació.

28. L'Orde sofrí greus danys durant el segle XVI a causa de la Reforma protestant i les seves conseqüències, però al segle XVII tornarà a reflorir en moltes regions. En aquesta època la majoria d'abadies, que per haver assumit la cura pastoral i l'ensenyament escolar participaven de les tasques i de la sol·licitud de les Esglésies locals, procuraren adaptar la seva vida a aquestes noves obligacions. La Revolució Francesa, el josefinisme i les secularitzacions que al cap de poc se'n seguiren a tot arreu, no solament van destruir de soca-rel la majoria dels monestirs, sinó la mateixa organització de l'Orde.

En suprimir-se Cister, no havent-hi unes Constitucions de l'Orde aptes per a afrontar les dificultats, amb la impossibilitat de convocar el Capítol general, l'antic dret constitucional de l'Orde va canviar substancialment. En morir l'abat

de Cister, la mateixa Santa Seu es trobava en grans dificultats i solament de manera provisòria va poder preocupar-se de l'Orde. Però en retornar Pius VII a Roma, després de la captivitat imposada per Napoleó, de seguida va instituir un cap de l'Orde, que va ser, des d'aleshores fins a 1880, l'Abat President de la Congregació de Sant Bernat a Itàlia. Amb tot, la jurisdicció d'aquest Abat President General quasi únicament es limitava a la confirmació dels abats nouelectes de l'Estricta Observança; però es va fer així per salvar la unitat de l'Orde.

Quan l'any 1834 es va erigir la primera Congregació de Santa Maria Verge de la Trapa, es deia clarament que aquella Congregació estava sota la jurisdicció de l'Abat General.

Les temptatives per a convocar un Capítol general de tots els abats no tingueren feliç èxit, i així el primer Capítol general de després de la Revolució Francesa no es va celebrar fins l'any 1880, i els seus membres van ser designats per la Santa Seu.

L'any 1892, en el capítol de la unió de tres Congregacions de l'Estricta Observança, els Pares capitulars lliurement constituïren un Orde autònom: l'Orde dels Cistercencs Reformats de Santa Maria de la Trapa. Lleó XIII, vista la impossibilitat de reunificar els dos Ordes, l'any 1902 va parlar de "Família Cistercenca", concedint a l'Orde dels Cistercencs Reformats tots els privilegis de l'Orde Cistercenc.

e) Història de l'Orde al segle XX

29. Els abats dels monestirs restants, ja al segle XIX es reuniren moltes vegades en Capítol general, i al segle passat van redactar tres cops les Constitucions del govern suprem de l'Orde. En aquest temps, alguns monestirs nascuts fora de l'Orde, així com la Congregació de Casamari, s'hi van unir, i també es van fer diverses noves fundacions, fins i tot en terres de missió.

Després de la Segona Guerra Mundial els monestirs de monges d'Espanya i d'Itàlia van formar Federacions de dret pontifici, que han fet un gran servei tant en l'aspecte espiritual com en el material, i convé que la seva funció en bé dels monestirs i de l'Orde continuï.

Així s'ha anat formant el nostre Orde actual, que abraça una realitat bastant complexa. Per aquesta raó és evident que, pel que fa a la comesa de la renovació apropiada, és molt necessari, en primer lloc, que les diverses comunitats reconeixin les seves tasques i finalitats, i les defineixin clarament i amb sinceritat. Aquesta clarificació, a més, afavorirà la vitalitat i la mútua comprensió dins l'Orde.

3. L'ORDE CISTERCENC COM A PART VIVA DE L'ESGLÉSIA I DEL MÓN D'AVUI

30. Una història de nou segles ha deixat vestigis profunds en el nostre Orde, el qual sempre ha format part integrant de l'Església i del món, tot participant de llurs canvis i crisis. També avui els corrents, les aspiracions, les conviccions i les angoixes del nostre temps són sentits molt vivament en l'Orde i determinen, en gran part, la nostra tasca de renovació.

Seria massa llarg de descriure aquí, ni que fos breument, tots els moviments que han estat decisius en l'Església i en el món d'avui. La majoria els trobem en els documents del Concili Vaticà II i en posteriors documents de l'Església, que

fan un repàs dels moltíssims problemes que té l'Església en el món contemporani. Aquí només volem exposar algunes de les principals preocupacions de la vida religiosa moderna, i aplicar-les a nosaltres.

a) La renovació teològica

31. Els últims decennis la teologia catòlica s'ha renovat profundament i fins i tot es troba en estat de ràpida evolució. El moviment bíblic investiga l'Esclatúra amb mètodes nous, el moviment patristic obre tresors de la tradició teològica abans ignorats, el moviment litúrgic il·lumina amb nova llum la vida sacramental i la vida de pregària de l'Església. L'antropologia teològica, l'eclésiologia, la teologia de la vida religiosa, per citar només alguns camps de treball intens, presenten, en molts aspectes, una nova visió i una nova comprensió de la vida de Déu en nosaltres. Els elements principals de la vida cistercenca actual i el nostre esforç de renovació s'han de regir per les perspectives reeixides d'aquesta teologia contemporània, que ja ha donat fruits tan grans en el Concili Vaticà II.

b) La recta valoració de la dignitat de la persona

32. Avui, més que no pas en temps passats, som conscients de la dignitat i de la llibertat de la persona. Sabem que Déu ens atreu vers ell no per força sinó amb amor, i que demana la nostra adhesió personal. Amb raó l'home del nostre temps rebutja les imposicions que oprimeixen la personalitat, perquè ningú no pot fer una obra agradable a Déu si s'hi veu obligat per força o per la por. Per això, en l'organització de la vida del monestir i en la formació dels joves, cal tenir molt en compte l'evolució personal.

c) El sentit comunitari

33. La nostra època, per una part, té en gran estima les formes comunitàries de vida, en les quals la persona, mitjançant el diàleg, es relaciona amb els altres i així es desenvolupa, manifesta i perfecciona; per altra part, l'eclésiologia contemporània indica clarament la naturalesa comunitària de la salvació com a nota essencial de la revelació cristiana. Moguts per aquestes raons, hem de procurar que, entre les persones que la vida de comunitat i unes finalitats i tasques comunes mantenen unides, hi hagi també una comunicació veritable i sincera.

d) La nova valoració de les coses creades, del treball i del progrés humà

34. En els nostres dies, també en teologia, es posa més de manifest el valor positiu que les coses creades, el treball i el progrés humà tenen per a tota la vida humana; igualment es reconeix la seva importància en el pla salvífic. Per això, cal que creixi en nosaltres el sentit de responsabilitat, de manera que, juntament amb tota la comunitat humana, ens preocupem dels valors terrenals. Reconeixem, en efecte, que nosaltres hem de participar en l'esforç per a promoure aquell progrés pel qual el món creat se sotmet cada vegada més a la potestat de l'home, respectant tanmateix la dignitat pròpia de les creatures, donada per Déu el seu Creador, a fi que tota la societat, de manera justa i equitativa, tingui part en els fruits del seu treball. Perquè solament amb aquest

esforç seriós s'acompleix la santificació de totes les coses en Crist, i el retorn de tota creatura al seu Creador.

e) L'ecumenisme i l'activitat missionera

35. Aquests últims anys, no solament s'han multiplicat els contactes i les relacions amb els cristians no catòlics, sinó que s'ha renovat el mateix esperit amb què es fan. Avui sentim cada vegada més la responsabilitat comuna de restablir la unitat de l'Església. Per això serà bo que els nostres monestirs, si es donen les condicions necessàries, i d'acord amb les seves possibilitats, aportin el seu esforç per fomentar i promoure la unitat de l'Església.

També hem de tenir consciència viva dels nostres deures respecte a la difusió de l'Evangeli en terres de missió, de manera que, en la mesura de les nostres forces, promoguem la tasca evangelitzadora, en la qual encara queda tanta feina per fer.

Sabem, a més, que l'Església catòlica no rebutja res d'allò de sant i de verdader que hi ha en les religions no cristianes. Amb respecte mutu, però excloent qualsevol mena de sincretisme, que els nostres monestirs reconeixin els béns espirituals i morals, així com els valors socioculturals, que trobem en les religions no cristianes, i d'aquesta manera contribuïran a la pau de la família humana.

f) El desig d'autenticitat, i el cultiu de la simplicitat i de la sinceritat

36. Nosaltres, igual que els nostres contemporanis, estimem moltíssim els valors autèntics, també en la vida religiosa i monàstica, i per tant escollim formes de vida simples, que manifesten sincerament el que pensem. Cal que els nostres actes expressin l'estat intern de l'ànima. Desitgem entendre el sentit dels nostres ritus i que el nostre pensament estigui d'acord amb la nostra veu. Detestem el formalisme i els ritus mancats de sentit; amb cor sincer i amb esperit obert, volem viure per a Aquell qui escruta els cors i no jutja segons les aparences. En aquest afany de simplicitat també ens sentim especialment units als ideals dels nostres Pares fundadors.

37. D'aquesta manera el nostre Orde participa al mateix temps en els moviments vius de l'Església i en la història d'aquest món. Així, mentre poua constantment en les fonts de la tradició, caldrà sobretot que miri de cara al futur. No ens és permès de pensar que tota la perfecció pugui consistir o bé a no moure'ns de les formes d'actuar que l'Església i l'Orde tenien en segles passats, o bé a no acostar-nos sinó amb precaució a les maneres habituals de fer característiques dels homes del nostre temps i que sens dubte es poden experimentar, seguint l'ensenyament de sant Pau: «examineu-ho tot, i quedeu-vos amb el que és bo».

Tal com l'Església, també nosaltres tenim el deure d'escrutar els signes dels temps, interpretant-los a la llum de l'Evangeli, de manera que, de forma adient a la nostra generació, puguem donar resposta als interrogants que els homes es plantegen. Cal que coneguem i entenguem el món en què vivim, així com les seves esperances, els seus desigs i les seves qualitats, ja que només d'aquesta manera els nostres monestirs podran ser font d'edificació del poble cristià.

SEGONA PART

ELS VALORS FONAMENTALS DE LA VIDA CISTERCENCA ACTUAL

38. El nostre Orde, en la seva existència concreta, tal com hem exposat més amunt, presenta un pluralisme i una diversitat interna força grans, tot i que es tracta d'una diversitat concorde i no pas mancada d'unitat.

Aquesta unitat no consisteix solament en el fi comú de tots els membres de l'Orde, sinó també en la comunió dels diversos mitjans que cal emprar per a aconseguir-lo, coses que no s'han de considerar com elements separats, sinó que convé integrar en una síntesi vital.

Amb la nostra Declaració, com veureu, no pretenem elaborar una mena de tractat sobre la vida monàstica que hem promès de viure en l'Orde Cistercenc. Per això solament hi exposem alguns punts: aquells que avui dia poden i han d'inspirar i dirigir les nostres actuacions i institucions.

A. FINALITAT I NOTES ESSENCIALS DE LA VIDA CISTERCENCA ACTUAL

1. LA VOCACIÓ DE CERCAR DÉU SEGUINT EL CRIST EN L'ESCOLA DE LA CARITAT

39. La nostra vida no pot tenir altra finalitat última que Déu, a qui hem de glorificar en totes les coses i al qual hem de tendir com a màxim bé i suprema felicitat de l'home. Per altra part, el Mitjancer i el camí vers Déu Pare és Crist, present en l'Església, en la comunió dels germans i en els sagraments.

Vam abraçar la vida monàstica moguts per l'Esperit Sant, per dedicar-nos d'una manera especial, directa i radical a aconseguir aquest fi, de manera que, de fet, sempre ens dirigim i siguem portats cap a Déu.

40. Els monestirs del nostre Orde han d'estar al servei de la vocació de cada un dels seus membres, conservant-la i fent-la avançar. Per tant, el fi de buscar Déu no és solament obligació de cada u, sinó que l'estructura general de la vida del monestir, escola del servei diví, i els manaments i la doctrina de l'abat, que són llevat de la justícia divina, han de fomentar-lo. La raó última de la vida dels nostres monestirs es troba, doncs, en aquesta finalitat. Tots els altres avantatges, com poden ser la reputació social, el profit humanitari o civil i els guanys materials, han de subordinar-se a aquest fi i encaixar-hi perfectament, però mai no han d'anteposar-se al progrés espiritual, a l'esmena dels costums i a l'assoliment de les virtuts.

41. Si, doncs, els monestirs han d'estar al servei de la vocació de cada un dels monjos, hem de tenir present que, per molt que desitgem ser útils al monestir, ens hi fem estranys i la nostra vida monàstica esdevé vana i buida, si perdem l'esperit de la nostra vocació. Perquè el monjo el fan la vocació i la resposta donada a la vocació, i només d'aquí es deriva la raó de ser dels monestirs i de l'Orde.

42. Com que tan sols s'arriba a Déu a través de Jesucrist i per l'amor, per això hem entrat a l'escola de la caritat. L'amor, de manera indivisible i gairebé com si es tractés d'una mateixa cosa, ha d'abraçar Déu i el proïsmo, el qual ha

estat creat a imatge de Déu i redimit per la sang de Crist. Per això la caritat que mereix aquest nom es manifesta en el doble servei a Déu i a l'home, i no s'hi val a oposar aquests dos serveis, com si el servei a Déu no fos a la vegada profitós a l'home, o com si el servei al proïsme, animat per un amor veritable, no fos en si mateix un obsequi ofert a Déu. En la unitat de l'acte d'estimar es fonamenta la que hi ha entre la nostra vida de pregària i les ocupacions del treball; així el nostre zel es renova amb el culte diví, i els lleures de la contemplació es compaginen amb els afers de l'activitat orientada al servei de la convivència humana. I ja que la caritat és l'essència i el cim de totes les virtuts, fins i tot els exercicis de pietat i de l'observança regular hi han d'estar subordinats.

2. LA RESPOSTA A LA VOCACIÓ, DONADA EN LA PROFESSIÓ

43. Déu el cerquem no pas per iniciativa pròpia, sinó perquè ell, que ha estat el primer d'estimar-nos, ens ha buscat i ens ha invitat a participar de la seva pròpia vida. Per tant, l'impuls constant de cercar Déu en Crist té la seva arrel en la nostra vocació, que és un do de Déu, amb la qual Crist ens crida incessantment a donar una resposta plena d'amor. La resposta permanent la donem amb la nostra professió segons la Regla de sant Benet, dedicant tota la nostra vida al servei de Crist. De manera que la nostra professió constitueix una certa consagració particular de tota la nostra existència, consagració íntimament arrelada en el sagrament del baptisme, expressada més plenament per la professió, i que l'Església associa al sacrifici de la missa.

3. EL SERVEI A L'ESGLÉSIA

44. Com que la nostra professió ha estat rebuda per l'Església, nosaltres estem completament al seu servei. Per nosaltres Crist és present en l'Església, amb la qual està unit de manera inseparable. Per això, el nostre servei a Crist és i ha de ser servei a l'Església, sigui per mitjà de l'oració i de la penitència, sigui per diverses formes d'apostolat. Així, la nostra vida serà un exemple de vocació cristiana que tendeix fidelment al seu acompliment, i testimoni d'aquella nova vida en Crist que ja des d'ara és inici i signe de la vida eterna del Regne del cel.

45. Encara que el nostre Orde gaudeix del privilegi de l'exempció, cada comunitat, de fet i de dret, és una part de l'Església local i participa plenament tant de les seves gràcies i èxits com de les seves dificultats, persecucions i tribulacions. Per això, els nostres monestirs tenen la responsabilitat moral de subvenir, en la mesura que puguin, a les necessitats de l'Església. De manera especial aquesta responsabilitat recau sobre els nostres monestirs d'homes, en els quals la majoria dels monjos han rebut l'ordenació sacerdotal. En efecte, el sacerdoci del Nou Testament està destinat al servei ministerial en les seves diverses formes. Per tant, nosaltres hem de procurar que les nostres comunitats monasticsacerdotals, d'acord amb les Constitucions aprovades per la Santa Seu i les necessitats locals, estiguin disposades a exercir el ministeri pastoral que els és adient. Això, però, no significa que nosaltres puguem canviar com ens vingui de gust certs elements de la vida monàstica, com són la litúrgia de la comunitat i altres, per raons pastorals. Per tant, hem de preferir sobretot aquelles formes de ministeri sacerdotal que ens permetin d'oferir a l'Església el servei que ens és propi.

En tot el nostre servei a Déu i a l'Església volem estar sota la tutela maternal de la Santíssima Verge Maria, Mare de l'Església i Patrona del nostre Orde, la qual venerem amb devoció filial, a exemple dels nostres Pares, sia implorant la seva intercessió, sia imitant la seva vida.

B. MITJANS COMUNS NECESSARIS PER A ACONSEGUIR EL FI DE LA NOSTRA VIDA CISTERCENCA EN L'ACTUALITAT

46. Déu ens crida no solament al fi més amunt exposat, sinó també a utilitzar els mitjans que ell ens ofereix, en particular els consells evangèlics, la vida en la comunitat cistercenca, la vida d'oració, l'amor a la creu i el servei que hem de prestar a la comunitat humana amb el nostre treball.

1. LA VIDA ESPECIALMENT CONSAGRADA A DÉU I A L'ESGLÉSIA, PER L'OBSERVANÇA DELS CONSELLS EVANGÈLICS

47. A fi de seguir especialment el Crist Mestre com a deixebles, abracem els anomenats consells evangèlics per unir-nos cada vegada més a ell i, mitjançant la vida monàstica, seguir-lo més de prop i amb una intimitat sempre creixent.

a) La castedat

48. La castedat voluntària que hem acceptat pel Regne de Déu no és una mera renúncia al matrimoni i a les satisfaccions de la família natural, sinó que ha de fer-nos més lliures, perquè amb totes les forces físiques i psíquiques ens puguem dedicar a les coses de Déu i de l'Església. Amb la professió religiosa volem donar un testimoni més directe i profund de l'esperança cristiana en la vida eterna, on ningú no es casa. Per això la castedat és també el signe escatològic més sobresortint de la nostra vida.

49. Aquesta total consagració d'un mateix a Déu ha d'oferir la base per a construir la família monàstica. En aquesta família de Déu, una caritat comuna i una mateixa vocació són la base de l'amor i l'ajuda mútua dels germans. Per això, per una part, cal que ens ajudem lleialment els uns als altres a portar les pròpies càrregues; però, per altra, tots participem de les gràcies i virtuts en què cadascú sobresurt. Així emprenem de manera eminent el camí comunitari de salvació, que Déu mateix instituí en l'Església a favor de la humanitat. Així Déu dilata els nostres cors, perquè puguem estimar el nostre proïsme i en primer lloc els nostres germans o les nostres germanes, en el monestir, amb una caritat sincera i operativa.

b) La pobresa

50. La pobresa no la practiquem pas per mera privació o menyspreu dels béns materials, sinó per aconseguir la llibertat dels fills de Déu, a fi de fruit de les coses d'aquest món com si no en fruïssim, sabent que l'aparença d'aquest món passa. Per això desitgem ser pobres amb Crist pobre, renunciant a la possessió i adquisició de riqueses. Així som també veritables deixebles en l'escola de l'Església primitiva, on ningú no deia que res fos seu i totes les coses eren comunes a tots. Així els nostres cors s'alliberen de les preocupacions materials,

perquè el nostre cor estigui allí on tenim el nostre tresor, en el Crist i l'Església i juntament amb ells.

51. Amb tot, mentre vivim en el cos, tenim necessitat de servir-nos de les coses d'aquest món; el seu ús, però, ha de ser regulat per l'esperit de pobresa que dimana del mateix vot, en bé nostre i del nostre proïme, i guardant el respecte degut a les creatures. Pocurarem, doncs, que la nostra renúncia aportí una ajuda als pobres del nostre temps. Per aquest motiu, destinarem part dels nostres guanys en benefici del proïme i de l'Església. Per la mateixa raó, és molt convenient que ens dediquem a aquella mena de treballs que ens permetin a la vegada satisfer les nostres necessitats, ser útils als altres i mantenir sana i intacta la natura.

c) L'obediència

52. L'obediència significa, abans de tot, un cor obert per a rebre els estímuls de l'Esperit Sant, que bufa on vol i ens fa saber de moltes formes la voluntat de Déu. I així com l'aliment de Crist era fer la voluntat d'Aquell qui l'havia enviat, i Crist, prenent la condició d'esclau, es féu obediència fins a acceptar la mort, i una mort de creu, de la mateixa manera, nosaltres, desitjosos de seguir Crist més de prop, hem de buscar la voluntat del Pare, per complir-la amb decisió.

La veu de Déu molt sovint ens la transmet la veu de l'Església, com són la doctrina i les exhortacions del Sant Pare, de la Santa Seu, dels bisbes i de l'abat, les quals no tan sols han de regular el que és extern, sinó que convé que afaïçonin també la nostra espiritualitat.

53. Per això els monjos delerosos de fer la voluntat de Déu en esperit de fe i d'amor, desitgen que els regeixi un abat, que per ells fa les funcions de Crist, i li presten humilment obediència d'acord amb la Regla i les Constitucions, unint les forces de la intel·ligència i els dons de la voluntat i de la gràcia en la realització d'allò que ell els mana i en l'acompliment de les tasques que els encomana, sabent que així col·laboren a l'edificació del cos de Crist segons el disseny de Déu. De manera que l'obediència religiosa no solament no rebaixa la dignitat de la persona humana, sinó que, gràcies a la llibertat més gran dels fills de Déu, fa que esdevingui madura.

54. L'obediència religiosa, però, fins i tot quan consisteix a complir materialment el que mana el superior, sempre s'adreça a Déu, i és una acte humà, lliure i personal, que requereix una reflexió madura i responsable. Les condicions canviant dels nostres temps requereixen unes formes noves de manar i d'obeir, i demanen unes relacions noves entre els superiors i els germans. La nostra època rebutja qualsevol servilisme, paternalisme o culte a les formes feudals, i desitja amb raó que sempre i a tot arreu es respecti la dignitat de la persona humana. A més, com que avui les condicions de treball i els càrrecs dels germans exigeixen tenir coneixements especials i pressuposen la responsabilitat personal de cada un dels monjos, els superiors han de deixar un marge prou ample a les iniciatives personals; i, en les seves ordres, s'han de preocupar més de les decisions principals i de llarga perspectiva, que no pas de minúcies i de detalls. Avui, més que no pas en temps passats, cal que els superiors no formulin les seves ordres sinó després d'haver escoltat els experts i haver consultat els seus germans, i que continuïn sempre oberts a rebre ulteriors

suggeriments. Els superiors escoltaran de bon grat els germans, conservant tanmateix la seva l'autoritat de decidir i disposar el que calgui fer. Els germans, per la seva banda, donaran el seu parer apreciament la personalitat i el criteri dels altres, exposant la seva opinió amb raons vàlides, i sense procurar sortir-se amb la seva.

55. El bé de l'obediència religiosa només es pot preservar de veritat, en la vida monàstica, si els superiors, juntament amb els seus germans i amb un mateix esperit, busquen sincerament la voluntat de Déu, sabent que l'obediència no es presta a l'autoritat humana, sinó sempre a Déu mateix, que ens crida. El bé de la comunitat demana uns preceptes clars, fermes i sense equívocs, que comprometin els germans; d'altra banda el govern del monestir no pot prescindir mai de la col·laboració responsable de tots per al bé del monestir, de l'Orde i de l'Església. És precisament aquest profund consens de tots, que té les seves arrels en la vocació comuna i en la professió religiosa, allò que fonamenta l'exercici quotidià de l'autoritat i de l'obediència.

2. LA VIDA D'ESTABILITAT EN UNA COMUNITAT FRATERNA, SEGONS LA TRADICIÓ CISTERCENCA

56. El monjo que segueix la seva vocació, mira la comunitat dels germans que viuen al monestir com a família de Déu i com a família pròpia. Sap que Jesucrist es troba d'una manera especial en el monestir, ja que ell és present allà on dos o tres es reuneixen en el seu nom. Volem ordenar la nostra vida de tal manera que realitzi de nou el model de l'Església primitiva, el de tenir un sol cor i una sola ànima, no únicament en la pregària, en l'ensenyament dels Apòstols, en la comunió del pa partit i en la possessió de tots els béns en comú, sinó en la comunitat de fins, de tasques, de responsabilitats i d'actuacions. Com l'Apòstol, que va voler alegrar-se amb els qui s'alegraven i plorar amb els qui ploraven, cal que els èxits i els fracassos, les tristeses i les alegries, les dificultats i el profit de cada un dels germans ens afectin a tots. Però, principalment, que els germans tinguin en comú la sol·licitud d'allò que es refereix a la vida espiritual del monestir, i que se sentin responsables de la salvació eterna i de la perseverança en la vocació de tots i cada un. D'aquesta manera la mateixa vida de comunitat serveix de direcció espiritual, en sentit ampli, en tant que enforteix els febles, anima els pusil·lànimes, renova el zel dels tebis, i cada dia ens recorda, a tots, els valors de la nostra vida de servei.

57. Vetllar per l'observança de la vida comunitària no és solament obligació dels superiors, encara que correspon sobretot a ells extirpar els vicis i abusos mitjançant l'exhortació, l'amonestació o la correcció. Els superiors podran acomplir aquesta tasca més fàcilment i eficaçment si la comunitat demostra paciència envers els germans i fidelitat als valors de la vida religiosa, i sap compaginar sempre l'amor al pecador amb l'odi al pecat.

Cal procurar, doncs, que la vida de comunitat no es converteixi en una càrrega pesada o en una ocasió de faltar a la caritat; ans convé que l'experimentem realment com l'escola mateixa de la caritat, en la qual ens respectem mútuament i ens obeïm de bon grat els uns als altres, en la qual fins i tot les nostres debilitats ens són ocasió de progressar en l'amor, i on l'exemple i la lliçó dels germans ens empenyen poderosament a anar cap a Déu.

Encara que és molt propi de l'ofici de l'abat instruir ell mateix la comunitat sobre la vida espiritual i exhortar a la virtut, això no obstant, a vegades pot confiar una part d'aquestes funcions a d'altres germans. És molt convenient, en efecte, que d'una manera regular hi hagi conferències de temes espirituals, i que els germans es comuniquin mútuament els dons de la gràcia i de la intel·ligència.

58. En la vida de comunitat, a més, hem de cultivar la riquesa de les tradicions monàstiques cercant formes autèntiques de vida monàstica que valguin per a la situació actual, començant per la tradició viva dels nostres monestirs, els valors de la qual hem de conservar, fer fructificar i transmetre a altres. També hem de cultivar la consciència de pertànyer a comunitats més àmplies, com són la pròpia Congregació i tot l'Orde, de manera que mútuament ens ajudem de debò a viure sempre millor la nostra vocació.

3. LA VIDA DE PREGÀRIA

59. El monjo que cerca Déu en el seguiment de Crist i desitja servir-lo, es dedica sovint a la pregària. Tant en la meditació de la paraula de Déu revelada com en l'oració, comunitària o privada, que és la nostra resposta a la paraula de Déu, la intel·ligència i el cor s'eleva a les coses divines. D'aquesta manera també ens és possible trobar una font d'inspiració per a tots els nostres actes, i a la vegada veure millor quina direcció porta la nostra vida i poder rectificar-la més sovint.

60. Així com la vocació religiosa és una gràcia de Déu, igualment la nostra possibilitat de pregar no ve de nosaltres sinó de l'Esperit Sant, que ens fa cridar: «Abba, Pare!». Quan rebem els sagraments, i d'una manera especial en la celebració diària de l'Eucaristia, aquesta vida de la gràcia en nosaltres és constantment alimentada i la nostra oració s'uneix de manera sacramental als actes salvífics de Crist.

Els monjos —com és evident per tota la tradició monàstica i per l'encàrrec de l'Església— són especialment cridats a continuar en l'Església la pregària de Crist, ja sigui en la celebració de la missa i de l'ofici diví, que han d'ocupar el primer lloc en la seva vida, ja sigui en les altres formes d'oració, la qual a la seva manera ha d'amarar tota llur existència.

61. En la celebració eucarística se'ns fa present diàriament el sacrifici de Crist ofert una vegada per sempre en la creu, i les accions humanes de culte a Déu esdevenen signe eficaç de les accions de Crist, de manera que el do i la paraula de Déu i la resposta de l'home per l'acció de gràcies i la lloança, contribueixen al màxim a la glòria de Déu i a la santificació de l'home. Tots els ministeris eclesiàstics, doncs, estan en funció de la celebració de l'Eucaristia, que és el veritable centre de tota la vida litúrgica i, no cal dir, de tota la vida cristiana. Per això ha d'ocupar el primer lloc en la nostra vida monàstica el sagrament de pietat, signe d'unitat, vincle de caritat i convit pasqual, en el qual mengem el Crist, ens omplim de la seva gràcia i se'ns dona la penyora de la glòria que esperem.

L'adoració de Crist present en l'Eucaristia és una ajuda magnífica per tal que la participació activa en el sacrifici de Crist s'estengui més eficaçment a tot el dia.

62. En la renovació de l'Ofici diví, la qual cal prosseguir fins que sigui completa, primer de tot tinguem present la unitat i harmonia que hi ha d'haver entre la litúrgia i els altres elements de la vida religiosa. Ja que si bé la litúrgia és «el cim vers el qual tendeix l'acció de l'Església i a la vegada la font d'on procedeix tota la seva força», no esgota pas tota l'activitat de l'Església ni del monestir. Per això, d'una banda, la vida de cada dia ha d'afavorir una profitosa celebració de la litúrgia i, d'altra banda, l'estructura i les formes litúrgiques han de ser tals que puguin alimentar i encoratjar la vida quotidiana.

63. En estreta relació amb la vida de pregària hi ha també la *lectio divina*, que requereix una educació idònia i determinades condicions, gràcies a les quals pugui esdevenir de veritat una lectura orant, reposada i rica. Quan reuneix aquestes qualitats, la *lectio divina* ajuda eficaçment el monjo a esdevenir cada vegada més un «home de Déu», i a copsar clarament la presència del Senyor i la seva voluntat.

D'altra banda, per tal d'afavorir l'esperit d'oració, és molt important l'observança del silenci. Respectant amb fidelitat els temps de silenci, els nostres cors es disposen a escoltar millor la paraula de Déu i a estar-hi més oberts i atents.

64. La unitat de la vida s'ha de manifestar en la fusió harmònica dels diversos elements. Primer de tot, hem de procurar que l'activitat litúrgica dels nostres monestirs sigui una llàntia encesa i resplendent que il·lumini tota l'Església local; convé que les nostres celebracions litúrgiques invitin els cristians del voltant a una participació activa, i que ofereixin al poble cristià una font abundosa de vida espiritual.

4. EL SEGUIMENT HUMIL DE CRIST, PORTANT LA CREU

65. La vida del monjo consisteix en el seguiment humil de Crist. Sincerament penedit dels nostres pecats, i conscients de les nostres limitacions, així com d'haver estat rehabilitats per la misericòrdia divina, cal que busquem la glòria de Déu, i no pas la nostra. Amb aquest esperit d'humilitat hem d'acceptar les tribulacions i les privacions amb ànim serè, i hem d'estar contents fins i tot quan els beneficis i els mitjans de subsistència siguin modestos.

La vida monàstica no pot existir sinó sota el signe de la creu. Ja que, essent com som seguidors de l'amor de Crist, i ningú no el pot tenir més gran que ell, ens cal avançar pel camí de la renúncia i mortificar els nostres membres per servir el Déu vivent. Crist, de la mateixa manera que hi va cridar els seus deixebles, també ens ha cridat a nosaltres a portar la creu cada dia.

66. Hem estat cridats a compartir la creu de Crist, i això per a nosaltres molt sovint consisteix en el següent:

- humiliar-se a si mateix, fugint de la vanaglòria i de les ambicions egoistes;
- fer bé la feina de cada dia, la qual actualment moltes vegades ens demana tant de sacrifici, que amb raó la podem comparar amb les austeritats de la vida monàstica antiga;
- exercitar la paciència, que ens ajuda a suportar les malalties del cos i de l'ànima, l'afebliment de les nostres facultats i el pes de la vida comunitària;
- estimar els nostres enemics, perseguidors i calumniadors;

—acceptar la vellesa i la mort, de manera que manifestem al màxim la nostra fe i la nostra esperança en la vida eterna.

67. A més a més, així com en el baptisme vam prometre d'oposar-nos a Satanàs renunciant a totes les seves seduccions, en la vida monàstica volem fugir del món, en tant que està sotmès al diable, rebutjant els desigs carnals, l'afany de posseir i les ostentacions. La fugida del món consisteix sobretot a allunyar-se interiorment de la mentalitat d'aquest segle, que més enllà del sepulcre no espera res, i que res no estima tant en aquesta vida com els plaers corporals i sensibles.

La separació externa del «món» —practicada en diversos graus i de diverses maneres en les nostres comunitats— és un signe i un mitjà d'aquesta renúncia interior.

68. L'amor a la creu i la ferma oposició a l'esperit d'aquest món no ens han de fer indiferents als valors autèntics d'aquest segle, els quals hem de saber posar al servei del Regne de Déu. Els valors tècnics, econòmics, socials i culturals no els hem de considerar de cap de les maneres com a estranys, ja que el seu cultiu enriqueix la nostra vida i ens insereix en la comunitat de la família humana.

5. LES NOSTRES ACTIVITATS

69. Igual que tothom, també nosaltres estem obligats a la llei universal d'un treball seriós, a fi que amb el nostre esforç col·laborem a construir un món cada vegada més perfecte i a fer realitat els designis de Déu en el nostre temps, tot portant a terme la nostra vocació. En efecte, seria un error de dir que la perfecció de la pròpia ànima i les ocupacions de la vida present s'oposen entre si, quan, al contrari, es poden compaginar molt bé. Per a arribar a la perfecció cristiana no cal que ningú s'aparti de les ocupacions de la vida present, ja que aquesta activitat, si es fa degudament, no tan sols no va en detriment de la dignitat de l'home i del cristià, sinó que més aviat la perfecciona.

Així doncs, el nostre treball no és solament un remei contra l'ociositat o una ocupació qualsevol per a omplir el temps, sinó que és part constitutiva del nostre esforç per a adquirir la perfecció cristiana. Al mateix temps és un servei fratern a la comunitat monàstica i als homes que viuen en el món, sobretot si treballem de manera competent i amb sentit de responsabilitat.

70. Com que el valor del treball també depèn de la seva execució correcta, una de les obligacions principals dels superiors és proporcionar als seus col·laboradors, clergues o laics, una preparació adequada, fins i tot si cal en l'aspecte tècnic, a fi que puguin portar a cap les seves tasques de la millor manera possible, tenint present que en la nostra època tan especialitzada i en les circumstàncies actuals, no n'hi ha prou només amb la bona voluntat i la dedicació personal.

Doncs bé, els treballs principals que en realitat es fan a les diverses Congregacions i monestirs cistercencs són els següents (l'ordre d'enumeració no indica cap ordre de valor o de preeminència):

a) L'educació del jovent

71. La formació i educació del jovent en les escoles i en els col·legis s'adiu d'allò més a la vida monàstica, i aquells qui s'hi dediquen contribueixen molt a promoure el Regne de Déu i a perfeccionar la societat humana. Ja que procuren enriquir no solament la intel·ligència sinó tota la persona dels deixebles, mostrant el nexse intern que hi ha entre les arts i ciències humanes i l'esperit cristià; i, mentre transmeten les veritats referents a les coses creades, duen els alumnes a la font de tota veritat i de la creació, és a dir, al mateix Crist. A més, si tenim present que tot allò que fem al més petit dels seus germans és a ell que ho fem, en l'educació del jovent se serveix el Crist d'una manera particular.

b) El ministeri pastoral

72. El sacerdocí del Nou Testament, en la seva plenitud, no és un sacerdocí merament cultual, sinó que s'ordena al servei de la comunitat cristiana. Sens dubte, el ministeri pastoral, sigui l'ordinari que s'exerceix en el monestir, en les parròquies o en les terres de missió, sigui l'extraordinari consistent a donar conferències i exercicis espirituals, a fer predicacions al poble cristià, en l'administració de sagraments i en coses semblants, contribueix eficaçment a l'edificació del Cos místic de Crist que és l'Església. Així els monjos-sacerdots del nostre Orde presten un servei insigne als homes mitjançant aquesta activitat, tot obeint la vocació que han rebut de l'Esperit Sant i administrant rectament, com el bon servidor de la paràbola, que distribuïa l'aliment als seus companys.

c) El treball manual

73. El treball manual no l'hem de considerar tan sols com un element molt útil i sovint necessari per a la vida de comunitat, sinó com a signe de solidaritat amb tots els homes, principalment els més pobres, els quals, amb el treball humil de cada dia, procuren el que és necessari per a la seva vida i la dels seus. És també un mitjà eficaç d'abnegació de si mateix i de participació en la creu del Senyor, i, encara, de servei al proïsme, principalment als germans, en el monestir. Per això no se l'ha de considerar mai com una mera ocupació indiferent en si mateixa per a la vida espiritual, sinó que s'ha d'exercir de manera competent i eficaç, com un instrument de caritat.

d) La labor científica i cultural

74. Molts germans nostres, en diversos monestirs, contribueixen meritòriament a la promoció de les ciències sagrades i profanes treballant en investigacions filosòfiques, teològiques, històriques, sociològiques, de ciències naturals i d'altra mena. Aquest treball és d'una gran importància no solament per als respectius camps científics sinó també per a tota la vida monàstica, la qual, pel coneixement més profund de les coses creades o de les realitats de la fe, s'enriqueix de debò. S'ha de concedir una importància especial a les ciències teològiques, l'ajut de les quals, tant en la vida espiritual dels monjos com en la direcció espiritual i en el ministeri pastoral, és superior al de totes les restants.

Aquest treball científic comporta en si mateix grans valors; per exemple: la fidelitat a la veritat, el sentit de solidaritat quan és necessari treballar en equip, la consciència cada dia més viva de la responsabilitat, i altres de semblants.

e) L'hospitalitat

75. Una forma molt antiga d'apostolat monàstic és l'hospitalitat, la qual avui dia no tan sols ha d'oferir tranquil·litat material sinó sobretot aliment espiritual, valent-se de formes diverses i escalents.

Tots els hostes han de ser acollits com el Crist, ja que ell un dia dirà: «Era foraster i em vau acollir». Que es llegeixi davant els hostes, en tant que sigui possible, la llei divina, perquè s'edifiquin; i que després els tractin amb tota humanitat. Que es confii l'hostatgeria a un germà, i que la casa de Déu sigui administrada per homes de seny i assenyadament.

f) La recreació

76. Per poder-nos dedicar a les nostres activitats de manera favorable i amb entusiasme, cal que posem interès en el restabliment de les nostres forces. Així doncs, en establir l'horari del monestir, hem de procurar un sa equilibri entre la vida de pregària, el treball i l'esbarjo, tenint presents els principis de la medicina i de la psicologia. La recreació, degudament orientada al seu fi, no és cap desviació de l'esperit monàstic, sinó una condició indispensable per a portar una vida ben ordenada; solament així podrem complir el precepte de l'Apòstol, que ens fa saber: «Déu estima el qui dóna amb alegria».

TERCERA PART

L'ORGANITZACIÓ DE LA VIDA DE L'ORDE I DE LES SEVES COMUNITATS

77. Havent descrit l'aspecte que ofereix el nostre Orde en la seva existència concreta, i un cop explicats breument els valors fonamentals de la vida cistercenca, falta considerar l'organització pràctica de la vida i l'estructuració jurídica adequada, tant de cada una de les comunitats i Congregacions com de tot l'Orde. Perquè no n'hi ha prou de proposar la doctrina sobre els nostres fins i valors, sinó que també cal trobar els mitjans pràctics i jurídics amb els quals la vida de les nostres comunitats s'organitzi i s'encamini a la consecució d'aquells fins.

En el que segueix creiem que només cal exposar aquells elements o principis que ens semblen del tot necessaris per a poder resoldre satisfactòriament els problemes d'avui dia, deixant l'organització detallada de la vida de les comunitats per a les Constitucions de l'Orde o de les Congregacions, així com per als Estatuts de caràcter local. Primer de tot exposarem els aspectes fonamentals de qualsevol organització jurídica i de l'exercici de l'autoritat; després tractarem en particular de les normes de govern dels monestirs, de la Congregació i de l'Orde; i finalment afegirem alguna cosa sobre les relacions del nostre Orde amb els altres Ordes monàstics i amb els diferents organismes de l'Església.

78. Tot el que segueix també val per als nostres monestirs de monges, fora que per pròpia naturalesa sigui evident el contrari. Perquè les monges del nostre Orde no constitueixen un «segon Orde» al costat del «primer» (el dels homes), sinó que formen ben bé part del mateix Orde Cistercenc. Els monestirs de monges són veritablement *sui iuris* (és a dir, independents), encara que en el fur jurisdiccional depenguin en algunes coses del Pare Immediat o bé del Bisbe. A més, molts d'ells són membres de les nostres Congregacions, amb legislació similar a la dels monjos. Per això no hi ha dubte que cal promoure eficaçment i assíduament la participació de les monges en les decisions que afecten la seva vida, i fins i tot en les qüestions referents a la pròpia Congregació i a tot l'Orde.

A. ASPECTES FONAMENTALS DE L'ESTRUCTURA JURÍDICA

1. LA COMUNITAT MONÀSTICA. UNA SOCIETAT DE VOLUNTARIS

79. Seguint la nostra vocació, vam entrar en un monestir cistercenc escollit lliurement per nosaltres, per rebre-hi la instrucció corresponent a l'escola del servei diví; després, en professar, acceptàrem voluntàriament les tasques i els ideals del nostre monestir. La vida monàstica, per tant, no se'ns ha imposat, sinó que l'hem acceptada voluntàriament i per lliure dedicació. Així doncs, les nostres comunitats estan formades per voluntaris, que aspiren junts a un mateix fi conegut i estimat per tots, de manera que visquem ben avinguts en família, tenint un sol cor i una sola ànima.

80. El fonament de la comunitat monàstica, per tant, és la dedicació lliure i voluntària dels monjos, els quals tenen en tan gran estima els valors i les tasques del monestir, i els consideren com a cosa pròpia. Aquesta lliure dedicació i resoluta convicció és la força que mou a l'observança de les lleis i a

l'obediència, i el fonament de tota l'estructura jurídica. Si faltés això, la comunitat monàstica, com qualsevol altra societat de voluntaris, no podria mantenir una autèntica vitalitat. És, doncs, importantíssim que els monjos conservin viva i fervent l'entrega que va fer que acceptessin lliurement la vida monàstica; i que qualsevol ordenança o organització de la vida comunitària tingui en compte aquell lliure desig i propòsit, i procuri promoure'l i estimular-lo.

2. LA VIDA DELS MONESTIRS DEMANA SER REGULADA PER MITJÀ DE LLEIS I MANAMENTS DELS SUPERIORS

81. Encara que la comunitat monàstica es fonamenta sobretot en l'amor a Crist i als germans, i en l'acceptació voluntària dels fins i les tasques del propi monestir, no obstant això, com a unió estable de persones constituïda per a un fi determinat, necessita també una estructura sòlida, és a dir, un ordenament convenient per mitjà de lleis i preceptes dels superiors. Així l'estabilitat i continuïtat de la vida s'enforteixen, els esforços de tots els membres tendeixen més eficaçment a un fi comú, i la vida i activitat dels germans es pot coordinar en pau. A més de les lleis i altres decrets escrits que regulen els aspectes permanents de la vida, cal també l'autoritat personal de l'abat i dels oficials del monestir, perquè puguin decidir amb responsabilitat i rapidesa les maneres concretes d'actuar que, en les condicions tan variades i canviant de la vida moderna, no es poden determinar amb lleis minucioses. En l'elaboració de lleis i normes tenen un paper importantíssim els Capítols, els Consells i altres òrgans representatius de la comunitat, fins i tot amb vot deliberatiu, en els casos que el dret determina. Aquests mateixos òrgans també han d'ajudar els superiors i els oficials a prendre decisions concretes que de dret corresponen només a l'abat o a algun determinat oficial del monestir, però sense anul·lar ni afeblir per a res llur responsabilitat i dret de decisió.

82. L'autoritat de les lleis i dels superiors en el monestir certament que és molt semblant a l'autoritat legítima de la societat civil, però no es poden equiparar sense més ni més. Perquè, primer de tot, l'autoritat que s'exerceix en el monestir té sempre un caràcter eclesial, que prové tant de l'aprovació de la Regla i de les Constitucions per part de la Santa Seu, com de l'acceptació de la nostra professió per l'Església. D'on se segueix que l'amor al monestir neix de l'amor a l'Església, a la qual ens unim més estretament per la professió; per això, més estimarem el monestir com més estimem l'Església. L'amor al monestir, encara, té un caràcter profundament religiós, perquè l'arrel de l'obediència monàstica no és la mera necessitat o conveniència humana, sinó la nostra mateixa vocació i dedicació voluntària al servei de la voluntat de Déu. Aquells qui en la comunitat tenen la facultat de legislar o de manar són certament, per dir-ho així, els instruments per a conèixer quina és en concret la voluntat de Déu sobre aquella comunitat. Així, encara que no podem equiparar simplement l'obediència a Déu amb l'obediència a una persona humana, no obstant això, en la vida monàstica obeïm en sentit verdader aquells qui fan les funcions de Crist, i l'obediència que prestem als superiors forma part del nostre servei al Senyor.

L'autoritat, en una comunitat monàstica, té unes arrels molt més profundes que no pas en les societats merament civils; però les experiències o nous mètodes d'aquestes últimes no s'han de negligir o rebutjar, sinó que els hem d'examinar amb esperit obert. Moltes vegades, en els diversos canvis socials o

en les noves formes de govern, s'hi troben coses útils que també ens poden ser de profit per a una organització adequada de la vida monàstica actual.

3. PRINCIPIS CRISTIANS DE LEGISLACIÓ I DE GOVERN APLICATS A LA NOSTRA VIDA

83. En l'organització i la legislació de la vida monàstica, com també en l'exercici de l'autoritat personal, hem de tenir ben presents aquells principis sociològics, fonamentats en el dret natural, que, més clarament entesos en temps recents, el magisteri de l'Església proclama amb gran insistència. Entre ells són molt importants per a nosaltres els principis correlatius de dignitat de la persona i solidaritat, així com el de subsidiarietat i pluralisme legítim, dins la necessària unitat.

84. **El principi de la dignitat de la persona humana**, precepte fonamental de la doctrina social catòlica, proclama que el subjecte i el fi de totes les institucions és i ha de ser la persona humana. Per tant, totes les nostres estructures jurídiques han d'estar per damunt de tot al servei d'aquest fi, perquè els nostres germans puguin aconseguir més plenament i sense destorbs llur pròpia perfecció, i complir més fàcilment i millor els deures de la seva vocació. La dignitat sagrada de la persona humana, que té el seu fonament en la naturalesa de l'home i, més encara, en la seva vocació sobrenatural, així com els drets inalienables que se'n deriven, també s'han de tenir en compte i han de ser reconeguts en la legislació i el govern del monestir i de l'Orde.

D'on se segueix que les prescripcions legals i els manaments dels superiors no han de mantenir els monjos en una dependència pueril, sinó que els han de conduir a la llibertat cristiana madura i a la participació responsable en el govern, en bé de tota la comunitat, valorant llur competència personal i deixant a les seves prudents iniciatives un marge prou ampli.

85. Del principi de la dignitat de la persona humana no se'n segueix que puguem ser indulgents amb el defecte de l'individualisme. Aquest principi té com a correlatiu **el principi de solidaritat**. La persona humana, per naturalesa, necessita la vida social; més encara, té una vocació sobrenatural essencialment comunitària. I de fet va plaure a Déu de salvar i santificar els homes no pas un per un, sense cap mena de connexió entre ells, sinó constituint-los en poble, perquè, units pel vincle de l'Esperit Sant, siguin congregats per formar el Cos de Crist. La nostra vida cenobítica ha d'expressar de manera especial aquesta naturalesa comunitària de la salvació i de la vida cristianes, i l'ha de manifestar al món..

Una legislació adequada i el règim monàstic són molt importants a l'hora de crear i enfortir aquesta solidària unió de vida, si en primer lloc promouen l'acord de tots sobre els fins i valors propis, coordinen eficaçment els esforços amb vista als fins comuns i procuren crear formes adequades i estimulants de vida familiar. En esperit de solidaritat, que cada un dels monjos accepti de bon grat i amb promptitud els oficis que li siguin encomanats al servei dels germans i del bé comú, encara que a vegades resultin ingrats.

86. **El principi de subsidiarietat** regula les relacions entre les persones individuals i la comunitat, i també entre les comunitats petites i les més grans. Estableix que l'autoritat superior de la comunitat més àmplia ha de deixar per als

inferiors allò que ells mateixos ja poden fer, no solament bé sinó moltes vegades millor, i que en canvi, quan els inferiors no ho puguin fer ells mateixos o bé siguin negligents a complir la seva obligació, que aquesta autoritat els ofereixi mitjans i ajuda. D'aquesta manera es manté la vitalitat i la responsabilitat dels inferiors, i l'autoritat superior, quan cal, pot exercir més fàcilment el seu ofici propi, que consisteix a coordinar, i a decidir a nivell més alt.

En el nostre cas, això tant val per a cada una de les comunitats locals, com per a les Congregacions i tot l'Orde. En el monestir, és propi del superior promoure i encaminar al bé comú les prudentes iniciatives i la responsabilitat personal dels germans i dels diversos oficials. D'altra banda, els qui tenen autoritat a les Congregacions i a l'Orde compliran molt bé la seva funció si, tot respectant la legítima llibertat i les característiques pròpies de cada monestir i de cada Congregació, els ofereixen ajuda pràctica perquè puguin assolir amb més facilitat i seguretat els seus fins, i igualment si es preocupen d'elaborar i promoure plans i projectes de major abast que, tot i ser d'interès general, ultrapassen les possibilitats particulars de cada una de les comunitats o Congregacions.

87. El principi de pluralisme legítim, dins la necessària unitat, és una conseqüència clara de tot el que hem dit. Per tant cal reconèixer de fet el pluralisme legítim, això és, la diversitat dels membres que s'han aplegat per formar una unió, i no es pot, en nom de la unitat, suprimir la varietat d'aptituds i de maneres de ser. També al monestir els carismes són diferents: cada u té el seu propi do, i a cada u se li dóna la manifestació de l'Esperit en bé de tots. La diversitat dels membres està al servei de tot el cos, i cada un d'ells només a través de la comunió en els diversos dons pot participar de la plenitud de l'Esperit.

El mateix podem dir dels nostres monestirs i Congregacions, que no difereixen pas poc entre si a causa de l'evolució històrica, de les característiques nacionals dels germans, de les circumstàncies socials i culturals, i de les tasques i serveis que han d'atendre segons les diverses necessitats de l'Església local. Les diferències, però, no impedeixen pas que els membres formin una unitat viva. És més, la varietat de dons pot proporcionar a tot l'Orde una més gran força i vitalitat, si de fet es manté el sentit de comunió i la voluntat de cooperació.

Que sigui fàcil, o no, de trobar l'equilibri entre el pluralisme i la unitat, depèn molt d'una adequada legislació i del recte exercici de l'autoritat. Per tant, la seguretat de tendir als propis fins per mitjà de lleis estables, la delimitació precisa de competències, l'exposició clara dels fins i projectes comuns, la creació de formes pràctiques d'ajuda mútua —totes aquestes coses, i altres de semblants— esperonaran més vivament tothom a acceptar la unió i a fomentar-la de bon grat. Així mateix és molt convenient que els qui tenen autoritat a les Congregacions i a l'Orde no mirin amb suspicàcia o desconfiança les característiques peculiars i les activitats pròpies de cada comunitat, sinó que procurin fomentar com més millor tot allò que elles tenen de bo i de vàlid, de manera que redundi en profit de tots. I viceversa, cal que cada una de les comunitats de l'Orde sigui conscient les exigències de la unitat, i que estigui sincerament i coratjosament disposada a promoure-la, junt amb les altres comunitats de l'Orde i amb els òrgans de l'autoritat superior.

4. QÜESTIONS ACTUALS DE LEGISLACIÓ MONÀSTICA. LA LLEI ÉS PER A LA VIDA

88. Una certa estructura jurídica i organització de vida gràcies a les lleis, tal com hem vist, són del tot necessàries en una comunitat monàstica; però no són pas un fi en si mateix, sinó tan sols un mitjà molt important al servei de les finalitats de la vida monàstica. La llei és per a la vida, i no al revés; les ordenacions i prescripcions legals han de promoure i ajudar la vida de cada un dels monjos i de la comunitat, afavorint la consecució de llurs fins, i mai no han d'impedir-la o ofegar-la, aquesta vida. La causa de la inquietud i «crisi d'autoritat» que en els nostres dies trobem pertot arreu, no solament a la societat civil sinó també a l'Església i a les comunitats religioses, en gran part prové del fet que les lleis i formes institucionals sovint ja no responen a l'estat actual de coses ni a les justes exigències de la vida, i que per tant apareixen als súbdits com a prescripcions antiquades, estranyes i absurdes. Pertoca als òrgans competents de vetllar perquè les lleis i les formes institucionals promoguin i sostinguin de debò la vida actual de les comunitats, i no que, per antiquades i inadaptades a la realitat, arribin a impedir d'anar endavant. Això és el que el Concili Vaticà II ens ha demanat, en determinar que examinem i revisem oportunament les Constitucions i altres normes de govern dels monestirs, de les congregacions i de l'Orde, suprimint-ne les disposicions que hagin perdut actualitat i vigència.

89. Perquè l'estructura de govern i la legislació estiguin veritablement al servei de les necessitats de la vida, cal tenir present el que segueix:

a) Les lleis no s'han de multiplicar en excés: la llibertat d'acció i la iniciativa no s'han de veure restringides més del compte per culpa de normes minucioses. Només s'ha de legislar sobre aquelles matèries que exigeixen una certa uniformitat d'acció o la coordinació d'esforços amb vista als fins comuns. Però la resta s'ha de deixar a la responsabilitat dels superiors i dels oficials, i a la lliure i responsable decisió dels germans.

b) Cal adequar contínuament les lleis a les condicions de la vida. Com que les condicions de la vida, les exigències i les activitats canvien constantment, i en la nostra època els canvis són especialment profunds i ràpids, també els mitjans que regulen la vida, és a dir, les lleis i les institucions jurídiques, s'han de revisar i reformar contínuament. Mitjans i preceptes que en altre temps semblaven no solament útils sinó fins i tot excel·lents, han perdut força i utilitat a causa de noves circumstàncies, i poden arribar a impedir d'anar endavant en la vida ordinària. Els ideals i les prescripcions dels mateixos fundadors, pel que fa a l'organització de la vida monàstica i a les estructures jurídiques, encara que s'han de tenir en gran estima, no són pas normes immòbils i perennes, ja que evidentment depenen de les circumstàncies canviabls del seu temps. Per tant, s'ha de considerar prudentment si responen, i fins a quin punt, a les noves exigències de la vida.

Tampoc no s'ha de trigar massa a fer aquesta revisió de les lleis i normes de vida, perquè, per culpa de normes excessivament rígides i antiquades, s'esllangueix la vitalitat de la comunitat i s'originen tensions perilloses entre els germans. Les mateixes Constitucions i Estatuts locals han d'incloure les raons

legítimes per les quals les respectives comunitats puguin demanar i obtenir la revisió o substitució de les lleis.

c) Continuïtat de la llei: s'ha de tenir en compte la tradició. La vida, encara que canviant i mudable, té realment una continuïtat i una tenacitat sorprenents. Nosaltres hem de vigilar, en l'ordenament de la nostra vida, de no bandejar tota la tradició cistercenca, de la qual ja hem parlat, ni interrompre dràsticament la continuïtat de la vida monàstica. De la mateixa manera que és perillós conservar formes d'organització caigudes en desús i lleis inadequades, igualment seria perillós desfer-nos de la nostra tradició i, en nom de l'adaptació, capgirar els elements fonamentals de la nostra vida. Per tant, cal que en la revisió de l'estructura jurídica i en la nova legislació tinguem present la lliçó de les experiències de segles passats, i que mantinguem una natural continuïtat i harmonia amb la tradició. Això no obstant, hem d'evitar que la fidelitat a la tradició porti cap a l'immobilisme o a la falsa seguretat, que no ens deixarien veure les noves exigències de la vida, tant en l'Església com en la societat del nostre temps.

d) Les lleis i altres estatuts solament seran útils per a la vida si proposen una norma d'actuació que sigui prudent i possible. Perquè si determinen coses massa difícils i allunyades de l'home d'avui, o, imposant càrregues insuportables, inciten a no tenir en compte les lleis, fins i tot arribaran a amargar la vida de les persones més ben disposades. Que la llei, doncs, sigui senzilla i clara, perquè no pertorbi el curs normal de l'existència amb excessives complicacions i ambigüitats. Que tingui sempre en compte la realitat dels nostres monestirs i dels nostres monjos, i que no estableixi res que sigui massa estrany o allunyat de les seves formes de vida, sense tampoc deixar passar les imperfeccions o defectes que hi pugui haver. Que sigui moderada, més aviat assenyalant de manera positiva el bon camí que no pas prohibint amb amenaces, perquè els monjos de bona voluntat puguin complir la llei ben de gust. Per aquesta raó també és recomanable que la norma de conducta a vegades no es determini per lleis o prescripcions estrictament dites, sinó molt millor per directrius més flexibles, que indiquin les diferents formes possibles d'actuar.

5. LA PARTICIPACIÓ DE LES COMUNITATS EN LA PROPOSICIÓ DE LLEIS

90. Les condicions de la vida moderna exigeixen, i també ho demana el Concili Vaticà II, que, en la preparació de les lleis i en la presa de decisions que afectin la comunitat, tots els seus membres hi prenguin part. No és estrany, doncs, que els membres de les comunitats no sentin com a pròpies les normes de vida o les decisions preses, quan tot es determina segons el criteri dels superiors o d'un petit grup de consellers. Aquesta participació de tots es pot fer de diferents maneres i en graus diversos (consulta prèvia als individus i a les comunitats; vot del Capítol conventual; elecció d'oficials i de delegats; dret a fer propostes, etc.); però és absolutament necessari que a tot arreu i a qualsevol nivell de l'estructura de l'Orde s'institueixin formes adequades de participació real i efectiva.

6. L'EXERCICI DE L'AUTORITAT PERSONAL

91. Mentre les lleis i altres normes escrites regulen els aspectes més genèrics i permanents de la vida monàstica, l'organització de la vida concreta quotidiana i les decisions particulars corresponen en molts aspectes a l'autoritat personal dels superiors i dels oficials. L'exercici d'aquesta autoritat en el nostre temps esdevé sens dubte més difícil i més complicat que no pas abans, sia com a conseqüència de les noves circumstàncies, sia perquè ha canviat l'actitud de l'home modern envers l'autoritat.

Per una part, la rapidíssima transformació i evolució de tot, impossible de preveure i molt menys de dirigir amb lleis generals, fa que moltes qüestions exigeixin una decisió personal i ràpida dels superiors, fins i tot en matèries força complexes i que sovint requereixen perícia tècnica. Per altra part, els homes d'avui no tenen tant de respecte pel càrrec mateix de superior, tot i que sovint exigeixen als superiors qualitats i perfeccions humanes en grau extraordinari, i critiquen obertament i amb severitat els seus errors i les seves deficiències; volen saber clarament les raons d'allò que es mana, i no mostren una obediència fàcil si el manament és contrari al seu criteri personal o a la seva conveniència.

Encara que la funció dels qui tenen autoritat en la comunitat és sens dubte difícil, no vol dir que la tasca que han assumit sigui en va; al contrari, si s'assagen formes i mètodes aptes de govern, podrà realitzar-se molt més eficaçment que en qualsevol temps passat; perquè els monjos, en la nostra època, són més propensos a la cooperació sincera i activa, i a compartir amb els superiors la responsabilitat i la sol·licitud pel bé comú, i fins i tot estan més preparats per a fer-ho.

92. Aquesta nova manera d'exercir l'autoritat suposa:

a) que els superiors tinguin els germans al corrent dels assumptes del monestir i de l'Orde; que els exposin sincerament i amb claredat les dificultats o problemes; i que procurin conèixer els seus punts de vista i les seves propostes;

b) que no tinguin por de la crítica constructiva o d'una censura, i que no refusin de portar a cap les reformes necessàries;

c) que, reconeixent la complexitat i multiplicitat del seu càrrec, i sense creure's que poden dur-ho a terme tot ells sols, comparteixin els seus deures i funcions amb germans competents, i demanin espontàniament el seu parer experimentat;

d) que concedeixin àmplia llibertat d'acció a tots els germans, principalment als oficials i als encarregats d'alguna missió especial, i que respectin les seves atribucions en la tasca que se'ls hagi assignat; però, al mateix temps, no deixin de demanar-los una relació detallada de tot el que se'ls ha confiat o se'ls ha manat que fessin.

B. EL GOVERN DELS MONESTIRS

93. Un cop exposats els principis generals que cal tenir en compte i aplicar en qualsevol forma d'organització i de govern de l'Orde i de les comunitats, passem ja a tractar de les qüestions especials de direcció del monestir, de la Congregació i de l'Orde. Començarem pel monestir, que és l'element primer i fonamental de l'organització monàstica. Ara bé, com que l'eix de la vida del monestir és l'abat, cal que descrivim abans de tot la seva figura.

1. L'ABAT DEL MONESTIR I ELS SEUS COL·LABORADORS

a) L'abat és pastor d'ànimes, mitjancer de la paraula de Déu i mestre espiritual

94. L'abat és primer de tot pastor d'ànimes; és a dir, la seva missió és abans que res espiritual, encaminada al bé de les ànimes. La seva autoritat és un ministeri, té el caràcter d'un servei humil, segons la doctrina i l'exemple de Crist, del qual fa les funcions en el monestir. Per això és convenient que expressi i manifesti als seus germans aquell amor paternal amb què el Pare del cel estima els monjos.

95. L'abat, a més, és mitjancer de la paraula de Déu, fent l'ofici d'intèrpret de la Sagrada Escriptura en les diverses circumstàncies de la vida de cada dia. L'abat mai no pot estar per damunt de la paraula de Déu; al contrari, s'hi ha de sotmetre cada vegada més.

96. No és menys important aquell altre ofici que l'Apòstol designa amb el nom de «discerniment d'esperits». Que l'abat, doncs, procuri amb afany discernir si cada un dels seus monjos es deixa conduir per l'Esperit de Déu o bé per aspiracions purament terrenals fruit de la pròpia fantasia, o si és enganyat pels esperits de la mentida. Per a poder distingir la veu de l'Esperit de qualsevol altra veu, ell mateix també ha de ser versat en la doctrina i en l'experiència de les realitats espirituals.

b) L'abat és l'eix central de la unitat

97. L'abat és l'eix central de la unitat de la comunitat; promou que cadascun dels germans vagi d'acord amb els fins comuns, i coordina els interessos i els treballs de tots. Així doncs, l'abat ha d'estimar, comprendre i respectar moltíssim la personalitat de tots els monjos. L'abat, disposant de temps per a tots i tenint el cor sempre obert a tots, s'ocuparà en primer lloc de l'obediència activa i responsable i de la cooperació voluntària de cadascun dels germans, perquè les qualitats de tots fructifiquin al servei de Déu; mirarà de suscitar un diàleg sincer i obert; farà que els germans participin en les qüestions i projectes de la vida del monestir i en tots els afers de la casa, ja que efectivament es tracta de coses que els pertoquen. Amb tot, que assumeixi la responsabilitat que li correspon pel seu càrrec, quan hagi de determinar clarament allò que, després d'haver-s'ho pensat bé, cregui que és voluntat de Déu.

98. L'abat, com a promotor d'unitat, evitarà tot allò que tendeixi a distingir-lo dels monjos; portarà vida comunitària amb els germans, mostrant-se exemplar en la fidelitat i en el zel; reduirà al mínim, segons les possibilitats, tot allò que li exigeix absentar-se del monestir. Ja que, un cop fet abat, continua essent monjo i germà entre els germans, a fi que, com a eix central de la unitat i de la caritat, pugui consagrar-se del tot al bé dels germans en l'amor de Crist.

c) Els col·laboradors de l'abat

99. La imatge d'abat que acabem d'esbossar, d'acord amb les tradicions de l'Orde i l'opinió dels germans, mostra ben clar que l'abat representa tants papers

i toca tantes tecles diferents en la vida de comunitat, que poquíssimes vegades una sola persona podrà realitzar tot això de manera plenament satisfactòria. Però són rols i ocupacions que no es poden simplement deixar de fer, amb l'excusa de la limitació personal humana. Per això l'abat prudent, tenint consciència al mateix temps dels seus deures i de les seves limitacions, procurarà buscar-se col·laboradors aptes; no solament els oficials regulars del monestir i els encarregats dels afers econòmics i administratius, sinó també altres auxiliars, que el puguin ajudar en el seu ofici pastoral i espiritual, amb vista a enfortir la unitat, i a coordinar els desitjos de cadascun dels monjos.

100. L'abat, tot reservant-se'n la suprema direcció i inspecció, confia, en tant que és possible, les tasques econòmiques i administratives, així com la distribució diària d'activitats i ocupacions (permisos concrets, organització de la feina, rebre la correspondència i els hostes, i altres assumptes) a oficials experimentats i a d'altres germans de confiança, a fi de quedar més lliure per a dedicar-se a la seva missió específica.

101. Entre els oficials del monestir ocupa el primer lloc el prior, de qui l'abat se serveix com a immediat col·laborador i ajudant, de manera que, trobant-se ell absent o impedit, presideix el monestir. Després, en l'educació i formació dels monjos joves, mostren la seva sol·licitud i talent el mestre de novicis i el mestre de professors, l'ofici dels quals és certament de gran importància i responsabilitat, ja que l'esperança de la collita rau en la llavor. El mestre de litúrgia, per la seva part, assisteix l'abat preparant i dirigint dignament la celebració de l'Eucaristia i de l'Ofici diví. En l'administració dels béns temporals del monestir, l'abat és ajudat pel cellerer, a qui pertoca ocupar-se del patrimoni de la família monàstica, procurar tot el que sigui necessari per a la vida domèstica, i el manteniment.

2. EL CAPÍTOL CONVENTUAL I EL CONSELL DE L'ABAT

102. El Capítol conventual participa en el govern de la casa sempre que es tracti dels assumptes més seriosos del monestir, principalment en els casos previstos per les Constitucions de les Congregacions i pel dret universal. Per un acte certament col·legial el Capítol elegeix l'abat, i de manera col·legial pren decisions referents a les activitats del monestir, a l'admissió i formació de nous candidats i a l'administració dels béns.

103. Però la funció del Capítol no s'ha de limitar únicament als casos en què, d'acord amb el dret universal i particular, els capitulars han de donar el seu vot deliberatiu o consultiu; els germans s'han de reunir sovint per conversar, per tenir un diàleg fraterno de debò, que estimuli eficaçment la seva participació i la seva sol·licitud pel bé del monestir. Per això el Capítol conventual ha de ser també un fòrum d'informació dels esdeveniments del monestir, de la Congregació i de l'Orde, i al mateix temps el lloc on els oficials donen compte de les gestions realitzades i on els experts exposen qüestions d'actualitat.

104. Els temes a tractar en el Capítol s'escolliran, amb l'ajut del Consell de l'Abat, tenint en compte els desigs i els problemes proposats per qualsevol dels germans; seran comunicats amb antelació suficient i de forma convenient a la comunitat, perquè hi hagi prou temps per a estudiar-los i poder-hi reflexionar. En algunes matèries serà més oportú donar la resposta per escrit. L'obligació del

secret es reduirà a aquells temes que demanen una discreció absoluta; de cara a l'exterior, però, tractant-se de coses de la família monàstica, els germans han de tenir la màxima discreció.

105. A cada comunitat, a més, que es prevegin els mitjans adequats perquè tots, fins els qui viuen fora de la casa, siguin informats de manera habitual, oportuna i acurada, dels esdeveniments del monestir, de la Congregació i de l'Orde.

106. El Consell de l'Abat, sovint anomenat dels sèniors, compost per un nombre més reduït de membres, es convoca quan convé per a qualsevol necessitat o qüestió d'interès de la família monàstica, així com per a aquells casos que han de ser tractats en secret. Ordinàriament la comunitat sol escollir si fa no fa la meitat d'aquest Consell, i l'altra meitat els nomena l'Abat.

107. Posant en pràctica aquests principis i consells les comunitats podran adquirir nou vigor, i seran famílies que viuen a la casa de Déu per l'amor; així com formacions fraterne ben arregades i sòlidament unides, on cadascú, complint la seva funció, està al servei de tots i se sent reforçat per tots.

C. LES CONGREGACIONS CISTERCENQUES

1. ORIGEN, RAÓ I FINALITAT DE LES CONGREGACIONS CISTERCENQUES

a) Origen de les Congregacions

108. Sant Benet en la seva Regla no parla de la unió de diversos monestirs entre ells, sinó solament de l'organització interna del monestir. En el decurs de la història, però, van aparèixer diverses formes d'unió entre els monestirs, la finalitat de les quals era que s'hi pogués menar la vida religiosa de manera més eficaç i segura. En algunes unions d'aquest tipus es van evitar els perills de l'aïllament mitjançant l'organització d'una Congregació, en la qual tanmateix es mantenia l'autonomia legítima dels monestirs; en altres, però, s'arribà a una forma centralitzada, on cada monestir depenia d'una abadia principal, com en el cas de Cluny i, generalment, també en les fundacions de Molesme.

109. Els fundadors de Cister, segons els principis que proposa la Carta de Caritat, desitjaven assegurar l'autonomia legítima dels monestirs, al mateix temps que la unió indispensable i l'ajuda mútua entre ells, mitjançant els Capítols generals i les visites anuals. No obstant això, com que l'Orde va créixer molt i les condicions de la vida, en el transcurs dels segles, van anar canviant, aparegueren les Congregacions, com ja hem indicat breument més amunt.

Així doncs, ara el nostre Orde consta de fet, tal com aquest Capítol general especial ha precisat de manera explícita, de les següents Congregacions monàstiques segons el dret:

- 1) Congregació de la Regular Observança de Sant Bernat, o de Castella;
- 2) Congregació de Sant Bernat, a Itàlia;
- 3) Congregació de la Corona d'Aragó;
- 4) Congregació Augiense (o de Mehrerau);

- 5) Congregació de Maria Mitjancera de totes les gràcies (a Bèlgica i Holanda);
- 6) Congregació Austríaca;
- 7) Congregació de la Immaculada Concepció (o de Lerins);
- 8) Congregació de Zirc;
- 9) Congregació del Puríssim Cor de Maria (a Bohèmia);
- 10) Congregació de Casamari;
- 11) Congregació de Maria Reina del món, o Polonesa;
- 12) Congregació Brasileira;
- 13) Congregació de la Sagrada Família (al Vietnam); i
- 14) Congregació dels Monestirs Cistercencs de Sant Bernat.

A més, hi ha alguns monestirs, d'homes o de dones, que no pertanyen a cap de les esmentades Congregacions.

Les Federacions de monestirs de monges, que són de dret pontifici, han fet un gran servei i continuaran la seva funció en bé dels monestirs i de l'Orde.

b) El principi de subsidiarietat i de pluralisme legítim en la Congregació

110. Els principis de subsidiarietat i de pluralisme legítim tenen una gran importància en l'estructura de les Congregacions. Aquelles coses que cada un dels monestirs pot fer per la seva part, amb competència reconeguda i un coneixement més exacte de les condicions locals, s'han de deixar a les seves mans. Correspon als òrgans de la Congregació ajudar amb el seu consell i ajut fratern els projectes de cada comunitat, coordinar els seus esforços amb vista als objectius comuns i corregir els abusos que s'haguessin pogut introduir; així mateix, els correspon representar aquestes comunitats davant les autoritats civils i eclesiàstiques. Segons el principi de pluralisme, cal reconèixer les característiques específiques i les tasques especials dels diferents monestirs, així com la diversitat de carismes, i orientar-ho tot cap a la concòrdia dels fins comuns, sense que per això es posi en perill la unitat de la Congregació.

111. Entre els monestirs, malgrat el principi de pluralisme, moltes vegades hi ha no tan sols un lligam d'organització jurídica, sinó també un ideal comú. L'esbós d'aquest ideal i dels principals mitjans per a aconseguir-lo el donaran les Constitucions de cada Congregació, elaborades pel Capítol de la Congregació després d'haver consultat cada una de les comunitats, i després aprovades per la Santa Seu.

c) Raó i finalitat de les Congregacions

112. La unió dels nostres monestirs sota l'autoritat del Capítol de la respectiva Congregació i sota l'Abat President té principalment aquestes finalitats: que la vida cistercenca floreixi exuberant en els monestirs; mantenir més fàcilment l'observança regular; prestar-se amb major rapidesa els auxilis de la mútua caritat en cas de necessitat; coordinar, si cal, els esforços de les diverses comunitats, per portar també a cap projectes més amplis que requereixin un treball conjunt; combatre més eficaçment tot allò que és contrari a la vida dels monestirs; i dur a terme, amb més seguretat i facilitat, aquelles tasques que l'Església i la societat d'avui esperen dels monestirs. A més d'aquestes finalitats comunes a totes les Congregacions de l'Orde, cada Congregació en pot tenir

alguna d'especial; en aquest cas, ha de quedar clarament expressada en les pròpies Constitucions.

2. EL CAPÍTOL DE LA CONGREGACIÓ

113. El Capítol de la Congregació és la potestat suprema dins la mateixa Congregació, observant els principis més amunt exposats. En formen part, amb veu deliberativa, a més dels Superiors majors, els delegats escollits per a aquest ofici per tots els germans de la Congregació, d'acord amb les Constitucions de la pròpia Congregació.

114. La funció principal del Capítol de la Congregació és la de ser un fòrum de deliberació fraterna i de legislació, amb vista a:

a) elaborar unes Constitucions adequades als nostres temps, que defineixin clarament els fins, ideals i tasques comuns de la Congregació;

b) compilar i editar els Usos, les Declaracions i altres Instruccions, mitjançant els quals els principis de les Constitucions de la Congregació s'apliquen a les circumstàncies de cada lloc i de cada temps;

c) mirar de trobar noves possibilitats de vida i de treball; comunicar a tots els monestirs les experiències i temptatives de cada un d'ells, i coordinar-les;

d) elaborar projectes i plans la realització dels quals requereix posar en comú els esforços de tots; i procurar trobar junts, units per un mateix interès, la solució de les dificultats;

e) impulsar una utilització millor i més racional dels recursos materials i personals.

Per a vetllar com més millor pel bé comú, cal que el Capítol de la Congregació es reuneixi amb freqüència; i, si se'n veu la utilitat, que els membres del Capítol facin també més sovint reunions d'altra mena.

3. L'ABAT PRESIDENT DE LA CONGREGACIÓ

115. L'Abat President governa la Congregació d'acord amb el Capítol de la Congregació i és signe de la unió fraterna que uneix els monestirs entre ells. El seu servei consisteix a procurar que en les diverses famílies monàstiques hi floreixi, s'enforteixi i es desenrotlli la vida monacal, de conformitat amb les Constitucions de cada Congregació.

Li pertoca fomentar les relacions entre els monestirs per al bé de tota la Congregació. En aquest camp, convé que els abats i els monjos de cada monestir ajudin l'Abat President, cultivant les relacions fraternals, acollint-se mútuament de bon grat, col·laborant en els interessos comuns, trobant-se en reunions sobre temes espirituals i administratius, maldant per conèixer-se i estimar-se cada vegada millor.

4. LA VISITA REGULAR

116. La Carta de Caritat estableix una visita anual, que, d'acord amb la llei de filiació, ha de fer l'abat del monestir fundador o un delegat seu. La finalitat d'aquesta visita era el conreu del fervor i, si calia, la correcció fraterna en la caritat. La visita anual era l'eix eficaç de l'estructura jurídica de l'Orde; va ser molt valorada per tothom, fins i tot pels no cistercencs, i sens dubte va contribuir enormement a enfortir i millorar la vida en els monestirs.

El Visitador, un cop fet l'escrutini, sovint pot donar molts bons consells a l'abat del lloc, i dirigir la seva atenció sobre aquelles qüestions i problemes de què l'abat potser no s'havia adonat, o la concatenació i els aspectes personals dels quals no havia vist clarament. Però si el Visitador notés que en un monestir es transgredeixen els preceptes del nostre Orde, procurarà corregir-ho caritativament, tenint en compte el parer de l'abat del lloc.

La llei de filiació ja només vigeix en alguns indrets. En comptes de l'antiga relació quasi natural que és la filiació, avui al més sovint es dona la unió de monestirs en Congregacions, el Visitador ordinari de les quals, normalment, és l'Abat President de la Congregació, llevat dels casos en què vigeix la llei de filiació o bé les Constitucions de la Congregació disposen altrament.

117. La finalitat de les visites continua essent la mateixa tant ara com en els primers temps, si bé algunes formes de la manera de fer-la s'han d'adaptar a les noves circumstàncies. Les visites, també en els nostres temps, cal que siguin freqüents, encara que no sempre es tracti de visites canòniques, a fi de vetllar oportunament per les necessitats dels monestirs.

El Visitador no és, certament, ni un legislador, ni un reformador, però ha de suscitar un examen de consciència en tots. Perquè la solució dels problemes difícilment vindrà de cap imposició, sinó tan sols d'un convenciment intern. Això, però, exigeix molt, tant del Visitador com dels visitats. El Visitador, la funció del qual, sobretot, és un servei de caritat, procurarà en primer lloc comprendre l'estat psicològic de la comunitat. També haurà de tenir ben en compte l'autonomia legítima del monestir i els seus fins propis degudament aprovats, si vol que la visita aporti a la comunitat un veritable creixement.

Els visitats, per la seva banda, convé que amb tota humilitat i sinceritat manifestin el que pensen, buscant de veritat el bé de les ànimes i el progrés de la comunitat en el servei de Déu. Tinguin també presents les diverses limitacions de la visita, és a dir, l'àmbit limitat de les matèries que el Visitador pot tractar i les possibilitats reals de les seves intervencions. Moltes vegades la visita no dona fruit a causa d'una expectació irreflexiva i infundada de molts membres de la comunitat, els quals, prenent coses impossibles del Visitador, de seguida diuen que han quedat desenganyats.

5. IMPORTÀNCIA DE LES CONGREGACIONS EN L'ESTRUCTURA DE L'ORDE

118. Les Congregacions tenen una importància vital en el nostre Orde: ja que, per un cantó, alguns monestirs són massa petits i dèbils per a poder viure i treballar amb plena i absoluta independència i suficiència (autàrquicament); i, per altre cantó, l'Orde mateix conté una tal varietat i discrepància d'observances, estructures i tasques, que la majoria de vegades no es pot regir amb preceptes i mètodes uniformes. Així, la Congregació és, o hauria de ser, aquella unitat d'acció, viva i concreta, que aglutina les forces de diferents monestirs que tenen els mateixos ideals i es dediquen a tasques semblants. D'aquí l'evident necessitat i utilitat de les Congregacions, en l'estructura del nostre Orde.

D. EL GOVERN DE L'ORDE

1. L'ORDE, UNIÓ DE CONGREGACIONS. UNITAT I DIVERSITAT

119. Les nostres Congregacions s'uneixen per formar l'Orde Cistercenc, tant en virtut d'una finalitat i un ideal comuns, com per unes estructures i uns òrgans jurídics igualment comuns. El fi principal d'aquesta unió és la mútua animació i la mútua ajuda pràctica per a viure i perfeccionar la vida monàstica. Les nostres Congregacions, a causa de la diversa evolució històrica i de vàries condicions culturals i socials, presenten diferències considerables tant en les formes i tradicions monàstiques com en les tasques a què es dediquen. Aquestes diferències, però, no destrueixen la unitat superior de l'Orde; més encara, si els dons rebuts de la múltiple i variada gràcia de Déu són posats al servei dels altres i compartits recíprocament, tots ells contribueixen al vigor i a la fecunditat de la vida de l'Orde. És molt important, doncs, que es reconegui aquest pluralisme, en la seva positiva significació social i espiritual, i que les diverses aptituds, que mútuament es complementen, s'uneixin de cara a una cooperació pràctica i efectiva.

2. EL CAPÍTOL GENERAL I EL SÍNODE DE L'ORDE

120. El Capítol general de l'Orde és l'òrgan central de deliberació fraterna, òrgan legislatiu i judicial, salvada sempre l'autonomia legítima que segons el dret universal i el dret particular correspon a cada Congregació i a cada monestir.

La funció del Capítol general és impulsar la consecució de l'ideal comú de l'Orde. O sigui:

a) Declarar i desenvolupar els valors fonamentals que constitueixen la nostra vocació comuna (cristiana, religiosa, monàstica i cistercenca), encara que aquests valors no tothom els pugui posar en pràctica de la mateixa manera concreta;

b) Promoure eficaçment la comunicació entre les Congregacions, l'ajuda mútua i la cooperació en les tasques comunes.

121. La funció estrictament legislativa del Capítol general, encara que no deixa de ser important, avui ja no constitueix la seva tasca principal. En efecte, la diversitat d'estructures i de tasques de les nostres comunitats, així com la ràpida evolució de les condicions de la vida, fan que, una regulació uniforme mitjançant lleis estrictament dites, al més sovint esdevingui impossible o inútil. El Capítol general, per tant, ben poques vegades establirà lleis que obliguin tot l'Orde, i en elles ordinàriament només donarà normes generals d'actuació, que després es puguin adaptar a les necessitats particulars de les diferents regions o de cada Congregació. Així doncs, mentre el camp de la funció legislativa del Capítol general es reduirà parcialment en el futur, les seves altres funcions, més amunt indicades (la interpretació dels fins i dels valors, i la deliberació fraterna per a ajudar-se mútuament en les qüestions comunes), adquiriran molta més importància.

122. Durant els primers segles de l'Orde, els Capítols generals se celebraven anualment, tal com prescrivien la Carta de Caritat i els Pontífexs Romans. En els nostres temps, tant perquè els Capítols de cada Congregació són més freqüents,

com perquè les despeses dels viatges al Capítol per a alguns resulten oneroses, els Capítols generals ordinaris se celebren més espaiats, cada cinc anys. Les reunions del Sínode de l'Orde, però, es tindran més sovint.

El Sínode de l'Orde és un col·legi convocat per tal de discutir i opinar sobre els afers que afecten tot l'Orde, i proposar al Capítol general aquells assumptes que haurà de resoldre; o bé perquè, si n'hi ha algun d'urgent, es pugui prendre una decisió provisional, tot esperant la solució definitiva que hi doni el pròxim Capítol general, d'acord amb les Constitucions de l'Orde.

Correspon al Sínode, a més a més: urgir, en tant que calgui, el compliment de les disposicions emeses per la Santa Seu o pel Capítol general de l'Orde; recollir informacions fidedignes sobre l'estat de l'Orde, per poder procurar millor pel seu bé; i admetre la relació de l'Abat General sobre l'estat de l'Orde, així com les dels Abats Presidents sobre l'estat de les respectives Congregacions.

3. L'ABAT GENERAL

123. L'Abat General, elegit pel Capítol general, governa l'Orde d'acord amb el pensament del mateix Capítol i en el marc de les Constitucions, i promou les finalitats de la nostra unió.

L'Abat General és:

a) Promotor i eix central de la unitat fraterna en l'Orde, sobretot per la seva disposició a acomodar-se a moltes maneres de ser, acollint, promovent i representant, amb interès veritable i imparcial, totes les famílies de l'Orde. Fa seus els valors i ideals comuns de l'Orde, tant en la seva actuació personal com en els actes oficials. Sintonitza íntimament amb l'Orde, que en realitat existeix en les nostres comunitats, i entén amb esperit obert llurs problemes, tendències i opinions.

b) Promotor i coordinador dels projectes i plans comuns que excedeixen les possibilitats individuals dels monestirs i de les Congregacions, però que són profitosos per a tots o per a molts. En la concepció i elaboració d'aquests projectes ell mateix hi pren part activa i estimula la iniciativa dels altres, i després va empenyent, d'obra i de paraula, perquè es portin a cap.

c) Quan exerceix al servei de tots la seva autoritat, ratificada per les Constitucions, és pare i al mateix temps germà entre els germans, segons l'esperit de Crist, i desitja molt més ser de profit que no pas ser el primer. En les cartes, paraules i altres comunicacions a l'Orde s'expressa com un germà més, condeixible i conservent del Senyor, buscant juntament amb els altres germans la veritat i la voluntat de Déu. Amarat ell mateix de la convicció i visió dels valors de la vocació religiosa, procurarà amb gran interès presentar noves perspectives i possibilitats als germans i a les comunitats, infonent-los així esperança de futur.

E. LA COL·LABORACIÓ AMB ELS ALTRES ORDES MONÀSTICS I AMB LA JERARQUIA

124. El nostre Orde, com és natural, té molt en comú sobretot amb els altres Ordes monàstics, principalment amb l'Orde Cistercenc de l'Estricta Observança. Per això és molt important la col·laboració amb ells en tot allò que ens és comú, com per exemple: el foment de l'estudi del patrimoni monàstic i cistercenc, el conreu i la investigació de la litúrgia, la resolució de qüestions jurídiques, la formació i instrucció dels novicis i júnors, la recerca de models adequats de vida comunitària, de distribució del dia, o de pràctica de govern.

Insistim, a més, en la mútua pregària dels uns pels altres; ajudem-nos de bon grat i amb caritat; informem els altres, tan bé com es pugui, dels afers i esdeveniments de l'Orde, de la Congregació i dels monestirs.

125. El nostre Orde, les seves Congregacions i els nostres monestirs amb els seus monjos i monges —encara que no a tot arreu en el mateix grau—, els Pontífexs Romans, en virtut de la seva funció primacial en tota l'Església, els han declarat exempts de la jurisdicció dels Ordinaris del lloc, per assegurar millor la perfecció de la vida monàstica segons el caràcter propi del nostre Orde. Aquesta exempció, però, no impedeix que en alguns aspectes, d'acord amb el dret universal i particular, els nostres monestirs estiguin sota la jurisdicció dels bisbes, ni tampoc que, segons la pròpia vocació, col·laborin estretament amb l'Església local.

Desitgem honorar sempre, amb obediència i respecte, el Pontífex Romà i els bisbes, com a successors dels Apòstols, i ser per a ells una ajuda, en la mesura en què, tenint en compte la nostra vocació, ens sigui possible i és el nostre deure. És molt important que en les obres d'apostolat hi hagi una cooperació normal amb la jerarquia i amb tot el clergat diocesà i regular, com estableixen i recomanen profitosament els Sínodes diocesans i altres assemblees.

Així fomentem aquella comunió eclesial que en tan gran concepte hem de tenir i que culmina en la celebració eucarística, en la qual cada dia presentem les nostres pregàries per la jerarquia i per tot el poble de Déu.

CONCLUSIÓ

LA NECESSITAT DE RENOVACIÓ CONTÍNUA

126. En posar fi a aquesta Declaració sobre els principals elements de la vida cistercenca actual, no creiem pas que, amb tot el que acabem de dir —encara que es posés plenament en pràctica—, hàgim donat fi al treball de renovació de la nostra vida. Perquè, així com a tota l'Església, que peregrina fent camí, Crist la crida a aquella reforma contínua de la qual ella sempre tindrà necessitat en tant que institució humana i terrenal, encara més hi crida el nostre Orde, cada una de les Congregacions i tots els monestirs amb els seus monjos.

Aquesta reforma contínua és necessària, ja que la història humana, que cada vegada avança a un ritme més ràpid, sempre presenta noves circumstàncies i origina tant nous progressos com nous problemes, als quals la nostra vida —en els seus aspectes susceptibles de canvi— també caldrà que s'adapti. A més, la necessitat d'aquesta renovació contínua és deguda sobretot al fet que mai no arribem a realitzar perfectament el nostre ideal; per tant, sempre tindrem necessitat d'aquella conversió contínua i sincera mitjançant la qual nosaltres —com a individus i com a comunitat— anem sent transformats a imatge de Crist, el Fill de Déu.